פערלאג די „יודישע ביהנע".

בֶּן הַדּוֹר

היסטאָרישע אָפּערעטאַ אין 4 אַקטען

פון פראָפּעסאָר

י. האָראָוויט'ן.

מוזיק פון פערעלמוטער עט וואהל.

פיעטרקוב--תרס"ז

БЕНЪ ГАДОЙРЪ

Оперета въ 4-хъ дѣйствіяхъ.

Соч. Професора И. Горовича.

Типографія М. Цедербаума въ г. Петроковѣ.

פערלאג די „יודישע ביהנע״.

בֶּן הַדּוֹר

היסטאָרישע אָפּערעטאַ אין 4 אַקטען

פון פּראָפעסאָר

י. האראָוויטץ.

מוזיק פון פּערעלמוטער עט וואַהל.

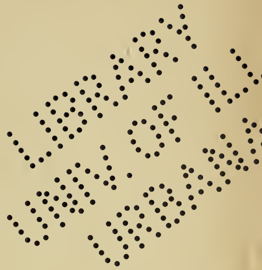
פּיעטרקוב--תרס״ז

БЕНЪ ГАДОЙРЪ

Оперета въ 4-хъ дѣйствіяхъ.

Соч. Професора И. Горовича.

Типографія М. Цедербаума въ г. Петроковѣ.

LIBRARY
UNIV. OF ILL.
URBANA

פֶּערְזָאנֶען:

שלמון בן עמיאל	קעניג פון חבור	50 יאָהר אַלט
צפורה	זיין פרוי	געגען 40 „ „
בן הדור	זייער זוהן	24 „ „
חנון (שלמונ'ס ברודער)	קעניג אין חימה	40 „ „
עלמות	זיין טאָכטער	20 „ „
רחמה	קאמער-מיידעל ביי עלמות	18 „ „
לפידות	הויף-דינער. אַ שכור	30 „ „
צרויה	זיין פרוי	30 „ „

אָמון פאָלקס אנפיהרער; פריהר ביי שלמון, שפּעטער ביי חנון, געגען 60 יאָהר.

מיליטעריסטען. הענקער, 2 פערברעכער, פישער מיידלעך און פאָלק.

ערשטער אקט.

(שטעלט פאר א פרייער פלאץ. 2 ברענענדע שייטער הויפען זענען פארבערייט צום פערברענען די פערברעכער. דערנעבען שטעהען די 2 פערברעכער אין ווייסען געקליידעט. ארום זיי: די הענקער, אין רויטען און גייסטליכע אין ווייסען געקליידעט. דער פלאץ איז בעוואכט פון מיליטעריסטען. אן דער מיט שטעהט אמון געקליידעט אלס אנפיהרער פון מיליטער. פון ביידע זייטען שטעהען דאס פאלק פערשידען מארגענלענדיש געקליידעט. דאס פאלק ווייזט א'נ'אונצופריעדענהייט פון דעם אורטהייל.)

כאר.

אל רחום וחנון! שיץ א דיינע קינדער פון דיר נויש!
מיר בעטען דיך אלע: רעטע דיינע קינדער פון דעם טויט!
אונשולדיג זענען זיי אצינד.
מיר אלע בעטען: רעכען קיין אלטע זינד.
אונשולדיג זענען זיי אצינד!
רעטע דיינע קינדער פון דעם טויט!
אל רחום וחנון!
שיץ א דיינע קינדער פון דער נויט!
מיר בעטען דיך אלע: רעטע זיי פון דעם טויט!
פון דעם טויט!

אמון: (האלט אראָלקע אין האנד) ליעבע בירגער און טאַפּפּערע קריגער פון חימה און חבור! הערט אויס דעם בעפעהל פון אייער קעניג חנון!

(פריעדען־געשריי צווישען די מיליטעריסטען, און אונצופריעדענהייט צווישען פאָלק)

אמון: (עפענט די ראָלקע און לעזט) איך, חנון, דער גרויסער הערשער פון אראַביען, דער קעניג פון חימה און חבור...

(מורמלען צווישען פאָלק)

מיליטעריסטען: שאַ! רעספּעקט פאַר דעם קעניגס מאַניפעסט!

(דאָס פאָלק שטומט)

אמון: (לעזט ווייטער) גיעב ארויס דעם פאָלגענדען מאַניפעסט: גאָט איז מיין עדות אַז נישט איך בין שולדיג אין דעם טויט פון אייער געוועזענעם קעניג, מיין ברודער שלמון...

(דאָס פאָלק רייסט איבער זיין לעזען מיט אונצופריעדענעס מורמלען און דאָס מיליטער שטילט זיי איין)

אמון: (לעזט ווייטער) איך און מיין ברודער, אייער געוועזענער קעניג, האָבען מיר צוזאַמען געקעמפּפט ווי די העלדען, אויפ'ן שלאַכט־פעלד געגען די אראַביער פון באַגדאַד, און גאָט האָט אונז געהאָלפען, מיר האָבען זיי בעזיעגט. אָבער ליידער, איז באלד דערנאָך שלמון פערלוירען געגאַנגען! און מיר האָבען אַ לאַנגע צייט נישט געוואוסט וואו ער איז אהין געקומען. איך ווייס אַז אַ טהייל פון פאָלק האָבען אויף מיר פערדאַכט געהאַט. יעצט אָבער מיין פאָלק! איז מיר געלונגען צו ענטדעקען די צוויי מערדער וועלכע האָבען זיין בלוט פערגאָסען (מורמלען צווישען פאָלק ווי פריהר) און די זאָלען אויף מיין בעפעהל פערברענט ווערען. און דאָס הייליגע פייער וועט פערניכטען דעם פערדאַכט וואָס איז אויף מיר געפאַלען און וועט אָבוואַשען און רייניגען זייערע זינדיגע נשמות! אַזוי בעפעהלט אייער קעניג ובן בן עמיאל פון חימה.

(אַ'נ'אויפרודער צווישען פאָלק אַלע שרייען)

פאלק: זיי זענען אונשולדיג! אונשולדיג!

מיליטעריסטען: רעספעקט פאַר'ן קעניגס מאַניפעסט!

אמון: הענקער אייער פפליכט! (דאָס פאָלק שרייט, איז דאַגעגען און עס הערט זיך אַ שטימע אונטער די קאָליסען)

אמון: עס הערט זיך אַ שטימע! האַלט! לאָמיר ווארטען און זעהען ווער דאָרט איז. (ער קוקט אַרויס) אַ'נ'אַלטער מאַן אֶפּשר דאַרף ער דאָס נישט וויסען! (צו די מיליטעריסטען) פערבאָרגט די פערברעכער! (דאָס מיליטער פערשטעלט זיי)

שלמון: (פערשטעלט אַלס בעטלער. קומט אַריין זינגענד:) וואָס זענט איהר אַזוי שטיל געבליבען? האָב איך אייך אפשר אייער שמחה פערשטעהרט? איז היינט אַ יום־טוב אין חבור?.. אַ יאָ! מיר דאַכט, ווען איך האָב קיין טעות נישט, איז היינט דער געבורטס־טאָג פון אייער קעניג שלמון. היינט דאַכט מיר ווערד ער אַלט 50 יאָהר.

אמון: (צו זיך) יאָ! ריכטיג 50 יאָהר. היינט ל"ג בעומר, מיט 50 יאָהר צוריק איז אונזער אונגליקליכער קעניג געבוירען געוואָרען (צו שלמון) ווי עס שיינט ביסט דו אַ פריינד פון אונזער גאָטזעליגען קעניג שלמון בן עמיאל, און עס טהוט מיר לייד דיר מיט צו טהיילען די טרויריגע נאַכריכט: אַז דער קעניג שלמון איז שוין לאַנג טויט און דאָ זענען די צוויי פערברעכער וועלכע האָבען פערגאָסען זיין הייליג בלוט. און לויט דעם בעפעהל פון אונזער נייעם קעניג, ווערען זיי יעצט אומגעבראַכט!

שלמון: עס איז זעהר פיין פון אייער קעניג. אָבער לאָזט מיך זעהען די מערדער!

אמון: זאָלען די מערדער פאָרטרעטען! (מען פיהרט פאָר די פער־ברעכער און שלמון בעטראַכט זיי)

שלמון: (לאַכט ביטער) און ד י זענען ביי אייך קעניגס־מערדער!

האַ האַ האַ! איך שווער אַייך בײַ גאָט אַז נישט זײַ! —
זײַ זעהען גאָר נישט אויס ווי קיין מערדער.

אמון: דו שווערסט בײַ גאָט?

שלמון: יאָ! איך שווער. אין מײַן לעבען האָב איך נאָך קיינ־מאָל נישט פאַלש געשוואהרען!.. און אַז איהר ווילט, מײַנע ליִבּע, קאָנט איהר עס אַייך באַלד איבערצײַיגען...

אמון: איבערצײַגען? ווי אַזוי דען?

שלמון: האָט איהר פערגעסען דעם אַלטען יודישען מנהג?

אמון: וואָס מײַנסט דו, אַלטער?

שלמון: פאָלק פון חבור! איך האָב מיטלײַד מיט אײַך מײַן פאָלק! לײַדער האָט איהר שוין פערגעסען אײַערע אַלטע מנהגים!... אַלזוי הערט מיך: ווען אַ מענש איז פון אַ מענשען אַלס פערברעכער פעראורטהײַלט געוואָרען און דער פער־אורטהײַלטער איז דאַגעגען געוועהן זײַן משפט, פלעגט מען איהם ערלויבען זײַן אונשולד צו בעווײַזען, מיט דעם: וואָס ער וועט בײַ גאָט אויסבעטען רעגען, צום פערלעשען דאָס פײַער אויף'ן שײַטערהויפען. ער פלעגט צו בעטען תּפילת־הגשם. און ווען גאָט האָט זײַן געבעט צו געהערט און האָט אַ רעגען אַראָב געשיקט, האָט עס געהײַסען: אַז גאָט וואָס איז אַ יודע מַחֲשָׁבוֹת בעווײַזט אַז דער פער־אורטהײַלטער איז אונשולדיג...

אמון: בּיסט גערעכט, אַלטער. איך געדענק עס. און זאָל עס אויך אַצינד געשעהן! (צו די פערברעכער:) איהר פעראור־טהײַלטע! איהר האָט דאָס רעכט, פרײַ צו בעטען תּפלת הגשם. און ווען איהר זענט ווירקליך אונשולדיג, וועט גאָט אַראָב שיקען אַ רעגען און איהר וועט פרײַ ווערען. איהר קאָנט די תּפלה אַליין מתפלל זײַן אָדער אויסוועהלען איינעם פון דעם פאָלק.

פון פאָלק: זאָל דער אַלטער פאַר זײַ מתפלל זײַן.

אמון: עהרווירדיגער גרײַז! די פעראורטהײַלטע וועהלען דיך

אוים: זאָלסט פאַר זיי מתפלל זיין. פיהלסט דו דיך גענוג קרעפטיג דאַצו?

שלמון: יאָ. דאָך זאָל דאָס פאָלק מיט מיר מיט בעטען

אמון: הזקן מתחיל בתפלה.

פאלק: מיר בעטען דיך אָנאָט:

העלף אונז פון דער נאָט!

מיר דיינע קינדער;

בעטען דיך אַצינדער:

שיק אונז דיין זעגען

און אַביסעלע רעגען!

שלמון: בעוויַיז גאָט דיין גבורה,

ווי דו האָסט שוין בעוויזען אַמאָל:

פאלק: דיינע קינדער ישראל!

שלמון: זכיר הנולד:

געדענק אונז דו גרויסער גאָט

פון אברהם יצחק ויעקב

און אונזער תפלה בעטען מיר, קשוב!

פאלק: שיק אונז דיין ברכה והצלחה,

וועט זיין שיר ושבחה.

שלמון: רבונו של עולם! דו הערר פון דער וועלט,

מיר בעטען דיך, רעגען גיך שיק פון דיין געצעלט.

מיר זאָלען ניצול ווערען פון ביטערען טויט!

שמע ישראל ד' אחד!

פאלק: שיק אונז דיין ברכה והצלחה,

וועט זיין שיר ושבחה,

שלמון: אוי אוי! בעבורו אל...

אוי אוי! אל תמנע מים!

בעוויַיז אונז געשווינדער:

בצדקו חון חשרת מים! (דאָס פאָלק וויעדערהאָלט)

שלמון: בעוויַיז אונז דיין גבורה (ווי אויבען, ביז שיר ושבחה)

מַשִׁיב הָרוּחַ וּמוֹרִיד הַגֶּשֶׁם! (עֶס דונערט בליצט און רעגענט)

פאלק: (טאַנצט פאַר שמחה).

לברכה ולא לקללה.

פרעהליך וועלען מיר זיין, אלע קינדער פון ישראל,
טאַנצען וועלען מיר געהען, אַלע אָהן אַ צאָהל;
זינגט, שפּרינגט, אַלע יודען מיט אַ מאָל,
זייט נאָר פרעהליך, גאָר אָהן אַ צאָהל.
פרעהליך זיין, פרעהליך זיין, אַלע אָהן אַ צאָהל,
פרעהליך וועלען מיר זיין, אלע קינדער פון ישראל.
טענצעלעך וועלען מיר געהען, אַלע אָהן אַ צאָהל,
לויבט אַלע, לויבט אַלע. אונזער גרויסען גאָט.

(עֶס רעגענט שטאַרק אמון הייסט בעפרייען די פערברעכער. עס געשוהט

פאלק: (מיט פרייד געשריי)

פריי! פריי! אונשולדיג! אונשולדיג!

(פון אונטער די קאָליסען הערט זיך טראָמפּעטען שאַל)

אמון: דער קעניג קומט!

שלמון: (צו זיך) איך האָב מורא ער זאָל מיך נישט דערקענען?
(צו אמון) עהרווירדיגער מאַן איך פיהל מיך זעהר מיעד
און שוואך. קאָנסט דו מיר פּילייכט אָנווייזען אַ שטיקעל
אָרט וואו זיך אָב צו רוהען, איך זאָל כח האָבען
ווייטער צו וואַנדערען?

אמון: זעה אַלטער: דאָ נישט ווייט איז מיין געצעלט, געה,
די אונשולדיגע וועלען עס דיר אָנווייזען (צו זיי) געהט מיט
מען וועט דיך שען אויף־נעמען, וועסטו דיך אויסרוהען.

שלמון: (אָבגעהענד) איך דאַנק דיר פאַר דיין חסד! (אַלע דריי אָב).

(חנון מיט זיין וואַך קומען אריין)

אמון: האָך לעבע דער קעניג חנון!

מיליטערייסטען: האָך! האָך! דעם קעניג.

כאָר. האָך לעבע דער קעניג חנון,
חנון דער מעכטיגער העלד,

זײַ געזונד,
אימער געזונד ,
דו העלדישער קריגער ,
דו ביסט אונזער זיעגער !
יאָ נאָר ער איז אונזער זיעגער
האך לעבע , האָך לעבע , האָך !

חנון: איז מײַן בעפעהל שוין ערפולט? האָט מען די פער־ברעכער שוין פערברענט ?

אמון: דער שופט־צדק האָט דײַן בעפעהל צוריק גערופען; דורך הימעלס־וואונדער איז זײער אונשולד בעוויזען געוואָרען .

חנון: (בעז) וואָס? אַזוי בעהויפּטען מײַנע אונטערטאַהנען , אין מײַן געגענוואַרט? זאָג ! ווער האָט עס געוואַגט מײַן בעפעהל ווידער צו שפּרעכען?

אמון: גאָטעס שטימע האָט עס גערעד צום פאָלק דורך דונער און בליץ .

חנון: ווער האָט עס בעוועגט דאָס פאָלק צו געהאָרכען דיעזע שטימע? דו , אָמון?

אמון: נײַן קעניג , ניט איך. עס איז געוועהן אַ'נ'אַלטער בעטלער , וועלכער האָט דאָס פאָלק ערדרינערט אין זײער אַלטען מנהג. און אויף זײַן געבעט האָט גאָט דעם רעגען געשיקט.

חנון: וואו איז ער , דער בעטלער? שוין זאָל מען איהם אַהער ברענגען! און וואָס עס האָט געזאָלט טרעפען די מערדער , זאָל מיט איהם געשעהן!

אמון: עס איז געוועהן אַ שליח פון גאָט , מײַן קעניג!

חנון: אַ בעטריגער!

אמון: אַ'נ' איש אלהים!

חנון: אַ ניכטס־ווירדיגער!

אמון: אַ נביא!

חנון: וואָס!.. אין מיין פאָלק האָט עס געוואַגט מיר ווידער
צו שפּרעכען? נו... גוט! געהט אייך אַלע אַוועק פון
דאַנען!

אלע: (אָבגעהענד) די פאָלקס שטימע איז גאָטעס שטימע! (אָב)

חנון: אמון! בלייב דאָ! (אמון געהט צוריק) זאָג מיר: פערדין
איך דעם האַס וואָס דאָס פאָלק טראָגט אויף מיר? וואָס
טהו איך דען נישט אום מיט זיי אין פריעדען צו לעבען?
באַלד ווי אייער אַלטער קעניג איז ערמאָרדעט געוואָרען,
בין איך געוועהן דער ערשטער, וואָס האָב פאָרגעלעגט
אַז דער פּרינץ בן־הדור זאָל מיט מיר צוזאַמען פיהרען
דאָס קעניגרייך. אָבער ער האָט זיך ענטזאַגט און נאָך
מעהר: ער פעראייניגט זיך מיט אונזערע פיינד געגען
אונז אויף־צו שטעהען! דאַן האָב איך געוואָלט הייראַטהען
די קעניגין צפורה און האָב געוואָלט די הערשאַפט מיט
איהר זיך טהיילען, אָבער אויך זי האָט מיין אַנטראַג צוריק
געוויזען. שוין 10 יאָהר אַז זי זיצט געפאַנגען אין אַלטען
קעניגליכען שלאָס און נאָך ווילליגט זי נישט איין מיין פרוי
צו ווערען! אָבער דער מעכטיגער קעניג חנון וועט נישט
לאָזען פון זיך חוזק מאַכען! האָב איך רעכט, אמון?

אמון: איך וויל האָפען אַז דער קעניג וועט זיין אַ שופט־צדק
און וועט מיט הסד זיין טראָהן בעציערען...

חנון: אָבער ווער איז דאָס דער בעטלער וועלכער האָט דאָס
פאָלק אויף־גערייצט געגען זייער קעניג?

אמון: (קוקט אַרויס) אָט קומט ער! לאָז דער קעניג אַליין מיט
איהם רעדען.

(שלמון קומט אַריין)

חנון: נישט איך, נאָר מיין שווערד וועט מיט איהם רעדען!
(ער ציהט זיין שווערד געגען שלמון, ער קוקט איהם שטאַרק אין
די אויגען, ער ציהט זיך שרעקענד צוריק און זעצט אַריין
לאַנגזאַם צוריק די שווערד אין איהר שייד אַריין) אַך זיין

געשטאַלט ערריִנערט מיר דעם גייסט פון מיין ברודער!
(פויזע) דאָך, זאָל עס זיין ווער עס וויל ער דאַרף ניִשט
לעבען!.. זאָג נאָר אַלטער, ווער ביִסטו?
שלמון: דער קעניִג פון חבור!
הנון: (ערשראָקען) דער קעניִג פון חבור? (אויך אָמון ערשרעקט)
שלמון: נו, וואָס האָט איהר אייך אַזוי דערשראָקען? ניִשט
פאַר יעדען קעניִג דאַרף מען מורא האָבען... איך ביִן
דער קעניִג פון די בעטלער. אַראַביען איז בערוהמט
מיט זיינע בעטלער און איך ביִן זייער קעניִג.
חנון: (בערוהיגט) ביִסט דו דער בעטלער־קעניִג? און וואָס
טהוסטו דאָ?
שלמון: איך ביִן געקומען אויסבעטען דאָס לעבען פון צוויי
אונשולדיִגע מענשען.
חנון: דאָס איז פאַר אַ בעטלער אַ צו גרויס פערלאַנגען!
שלמון: איך ביִן דאָך אָבער דער ק ע נ י ג פון די בעטלער.
הנון: און ווער האָט דיך געמאַכט, פאַר זייער קעניִג?
שלמון: דער קעניִג אַלער קעניִגע.
חנון: (מיט פערבאָרגענעם בּאַזהאַפּט). אַלטער! דו האָסט חן אין
מיינע אויגען און איך ערלויבע דיר שטעטס צו קומען
אין מיין קעניִגליִכען פאַלאַץ. אַלץ וואָס וועט אָבפאַלען
פון מיין טיש זאָל קיין אַנדערן נאָר דיר אַליין געהערען!
שלמון: ניין! איך בעטעל ניִשט פאַר זיך אַליין... איך בעטעל
נאָר שטענדיִג פאַר מיין פאָלק!..
חנון: און דו אַליין פון וואָס לעבסטו?
שלמון: זיעבצעהן יאָהר שוין לעב איך אויף אַ'נ'איִנזעל נאָר
פון בלויז בעטען אוּן האָפען...
חנון: (קוקט איהם פערדעכטיג אָן) געננג! ... אָמון! איך בעפעהל אַז
דער אַלטער זאָל געבראַכט ווערען אין מיין קעניִגס־שלאָס
נאָך חימה. מיט דער ערשטער שיִף זאָל מען איהם אַהין
ברענגען! לעב וואָהל אַלטער! און פערלויף פון דריי

מאַגען וויל איך דיך אין מײַן שלאָס זעהען. לעב וואָהל גזמון! איך פערלאַנג פינקטליכע ערפולונג! (אָב געהענד, בײַ זײַטע) דער אַלטער קומט מיר זעהר פערדעכטיג פאָר! ער מוז צוזאַמען מיט דער שיף פערברענט ווערען! (אָב)

אמון: (וועלכער האָט די גאַנצע צײַט זיך אײַנגעהערט זײַער רעדען און בעמערקט דעם אַלטענס יעדע בעוועגונג איז ענדליך צו:) נײַן! נײַן! לענגער האַלט איך עס נישט אויס! מײַנע אויגען זענען נישט זיכער, אָבער מײַן הערץ זאָגט מיר אויף זיכער אַז דו ביסט מײַן קעניג שלמון בן עמיאל!... (ער קניעט).

שלמון: (העבט איהם אויף) נישט לאַנג ערשט ביזטו אַזוי געלעגען פאַר יענעם טיראַן, וואָס איז זיכער אַז ער האָט אײַער קעניג ערמאָרדעט, וועלכער האַלט אײַער קעניגין בײַ זיך געפאַנגען און וועלכער האָט שוין נישט אײנמאָל געוואָלט אײַער קרוין-פּרינץ בן הדור ערמאָרדען.

אמון: אָבער ווי קונסטפאָל, מײַן קעניג, דו האָסט זיך פערמאַסקירט! עס איז דיך אונמעגליך צו דערקענען. און וואָס איז דאָס, אײגענטליך, מיט דיר געשעהן? קאָנסטו עס, קעניג, דײַן טרײַען קנעכט ענטדעקען?

שלמון: איך ווײס, אָמון, דו ביסט מיר טרײַ... איך ווײס עס פון לאַנג, אַלזוי הער: מיט 17 יאָהר צוריק, ווען איך בין זיעגעס-פול צוריק פון דער מלחמה, געגען די אַראַבער, אין באַגדאַד, און בין צוזאַמען מיט מײַן דאַמאַלס פער-טרויעטען ברודער, חנון, אין איין שיף געפאָהרען, האָט ער מיך, אונערבאַרמונג, אין מיטען מעער אַרויס גע-וואָרפען פון דער שיף. אָבער דורך גאָטעס וואונדער האָב איך מיך געפונען אַם צווייטען טאָג אויף אַ ווילדע אינזעל. דאָרט האָב איך פערבראַכט 17 יאָהר. ווי אַזוי איך האָב דאָרט געלעבט? קענסטו דערקענען אין מײַן אויסזעהען... פאַר אײניגע טעג האָב איך דערזעהען אַ קויפמענישע שיף

פאַראיבער געהן, און אין גאָטעס נאָמען האָב איך מיך
אַריין געוואָרפען אין די געריַיצטע וועללען און זיי האָבען
מיך אַהין געטראָגען לעבעדיג צו דער שיף. און אָט
זעהסטו מיך דאָ: אַלט, פערווילדעט, אָבער איך לעב!
הערסט אָמון? איך לעב! און דו אָמון טהו דעם מערדערס
בעפעהל, און ברענג מיך אין זיין פּאַלאַץ. אַלס בעטלער
וועל איך קומען אין זיין הויז אָבער אַלס קעניג וועל איך
פון איהם ראַכע נעמען! קום אָמון אין גאָטעס נאָמען.
טויט דעם קעניגס-מערדער! קום, לאָמיר רעטען די
קעניגין צפורה און דעם פּרינץ בן הדור! (ביידע אָב לינקס.
לפידות קומט אָן פון רעכטס)

לפידות: בנאמנות שלי, ווי איך בין אַ יוד דאַצו, עס איז
אַ געשעפט. (קוקט זיך אַרום און רופט) קום אַריין יונגערמאַן!
האָב קיין מורא נישט עס איז קיינער נישטאָ! (בן הדור
קומט אַריין פערשטעלט אַלס פישער) זעץ דיך אַניעדער און
ערקלער מיר נאָך אַמאָל: ווי אַזוי האָסטו ערמאָרדעט
דעם פּרינץ בן הדור? בנאמנות שלי, ווי איך בין אַ יוד
דאַצו אַז עס איז אַ געשעפט. דאָ קען אַרויס אַפּאָר שענע
מטבעות אַחוץ כבוד וגדולה...

בן הדור: (געקליידעט אַלס פישער און פערשטעלט מיט אַ בערדעל) הער
מיך אויס לפידות! איך בין אַ פישער געזעלען, און
האָב געהערט צווישען מיין חברה דערצעהלען אַז דער
קעניג האָט אויסגעזעצט אַ פּרייז פון 1000 דרכי זהב,
פאַר דעם וואָס וועט ערמאָרדען דעם פּרינץ.

לפידות: בנאמנות שלי, ווי איך בין אַ יוד דאַצו, דערצעהל
וויַיטער! עס איז אַ געשעפט!

בן הדור: איינמאָל פאָהרענדיג מיט מיין שיפעל פיש כאַפּען,
האָב איך דערזעהען ווי אַ יונגערמאַן דרעהט זיך ביי'ם
ברעג און רופט מיך איך זאָל צו איהם אַריבער קומען.
איין שפּרונג מיט מיין שיפעל און איך בין שוין נעבען

איהם. זאָגט ער צו מיר: וויפיעל ווילסטו זאָלסט מיך אַריבער פיהרען מיט דיין שיפעל נאָך חימה? איך וויל זאָגט ער דעם קעניג זעהען. און פון אַוואָרט צו אַוואָרט בין איך ערפאַהרען אַז ער איז דאָס דער פרינץ בן הדוד און אַז ער וויל דעם קעניג טויטען, און זיין מוטער פון געפענגעניס בעפרייען. איך האָב נישט לאַנג געקלערט און מיט איין שטוס האָב איך איהם מיט מיין דאָלך זיין ברוסט אַדורך געשטאָכען. אַלץ וואָס ער האָט ביי זיך געהאַט האָב איך צו גענומען און דעם טויטען קערפער זיינעם האָב איך אין וואַסער אַריין געשליידערט.

לפידות: בנאֶמנות שלי, ווי איך בין אַיוד דאַצו. אַגוט געשעפט. די פישעלעך וועלען זיך אויס פאַשען מיט פרינצען־פלייש... יאָ, אָבער מיט וואָס ווילסטו דאָס קענען דעם קעניג איבערציינגען?

בן הדוד: צווישען די זאַכען וואָס איך האָב ביי איהם געפינען איז אויך געוועהן אַמעדאַליאָן מיט זיין בילד. (ווייזט דאָס מעדאַליאָן) אָט! נו, דערקענסט איהם?

לפידות: (בעטראַכט דאָס מעדאַליאָן) בנאֶמנות שלי ווי איך בין אַיוד דאַצו, אַז דאָס איז ער מיט די ביינער. זאָג זשע מיר נאָר מיין ליעבער פישער לעבען, וואָס זשע ווילסטו איינגענטליך?

בן הדוד: זאָלסט מיך פאָרשטעלען פאַר דעם קעניג.

לפידות: בנאֶמנות שלי ווי איך בין אַיוד דאַצו, דו ביסט גאָר קיין נאַר נישט... גוט. און וואָס וועל איך האָבען דאַפון?

בן הדוד: די טויזענד דרכי זהב וואָס דער קעניג וועט געבען, וועלען געהערען צו דיר.

לפידות: און וואָס ווילסטו דאַפון האָבען?

בן הדוד: איך וויל נאָר דעם כבוד און די מצוה.

לפידות: בנאֶמנות שלי ווי איך בין אַיוד דאַצו, אַז ער איז

אַ טהײַערער פרײַער . אַ שען פּנים קאָן ער האָבען פון מצוות מיט כבוד . . . נאָר אויך מײַן דאַגה . דער קעניג דאַרף די טעג צוריק קומען פון באַגדאַד וועסטו קומען צום פּאַלאַץ וועל איך דיך פאַר איהם פאָרשטעלען . דערווײַל וואַרט דאָ אויס . איך לויף ברענגען אַביסעל ווײַן , וועלען מיר טרינקען לחיים צום נײַען געשעפט . בנאמנות שלי , ווי איך בין אַ יוד דאַצו . (אב)

בן הדור : גאָט ! העלף מיר מײַן פּלאַן אויס צו פיהרען ! העלף מיר איך זאָל מיך קאָנען נוקם זײַן פאַר מײַן פאָטערס אונשולדיגע בלוט ! און איך זאָל קאָנען מײַן מוטער בעפרײַען ! גאָט שטעה מיר בײַ !
(פּויזע) איך בין זיכער אין גאָטס הילף איך זעה עס גליקט מיר אין יעדער זאַך , אויך די שענע פישערין האָט מיר צו געזאָגט בײַהילפיג צו זײַן איך זאָל האָבען צו טריט אין פּאַלאַץ און איך בין זיכער אַז איך וועל מײַן צוועק ערגרײַכען . . . (זינגט)

I.

דאָרט אין הימעל זעה איך שטענדיג ,
קלײַנע שטערענדליך , ליכטיג אָהן אַ שיעור ,
און איינעם זעה איך זעהר ווײַנענדיג ,
וואָס קוקט טרויעריג אַראָב צו מיר . . .
אָ שטערענדל זאָג מיר , פון דער ווײַט :
וואָס בעדײַט , אָ ! דײַן טרויערקײַט ?
דו שטערענדיל קלײַנס איך פרעג עס דיר :
וואָס איז מײַן צוקונפט ? זאָג עס מיר !
צו וועל איך בעגליקען , אָדער נײַן ?
איך פרעג עס בײַ דיר מיט גרויס געוויין !
„שרעק גאָר נישט , ס'וועט דיר זײַן גוט !" —
ענטפערט מיר דאָס שטערענדל פון דער ווײַט —
„פערליער קײַן מוטה , זײַ נאָר בערוהט ,
איך וועל דיך העלפען צו יעדער צײַט !"

II.

פלוצלונג דערזעה איך דעם הימעל שפאלטענדיג,
אַ'נ'ערשיינונג צו מיר זיך בעוויזט,
און צוויי מלאכים'לעך דאָרט צו האַלטענדיג,
האָב איך דערזעהען מיין פאָטערס גייסט.
אַ שטימע האָב איך אויך געהערט:
„נעם ראַבע! ער האָט עס די ווערטה.
„ערמאָרדעט דיין פאָטער האָט חנין,
„געפאַנגען דיין מוטער האָט דער טיראַן!
„גאָט וועט דיך העלפען, מיין ליעב קינד,
„ראַבע צו נעמען פון איהם געשווינד,
„פערשוויינ נאָר נישט דיין פאָטערס בלוט! —
האָט דער גייסט געברילט צו מיר פון וויים —
„ראַבע נעם! פערליער קיין מוט,
„איך וועל דיך העלפען צו יעדער צייט!
(אָב).

לפידות: (שכור מיט אַ קריגעל וויין) זייט מיר מוחל יונגערמאַן, איך האָב געהאַט אַ קריגעל וויין אין שטוב, איז עס... (ער קוקט זיך אום) וואו איז ער ערגעץ אהין געקומען? ער איז גאָר נישטאָ! (זוכט איהם) פערלוירען געוואָרען ווי אין וואַסער אריין! (נייגט אוים דאָס קריגעל) אויך נישטאָ?! אויך אויסגעטריקענט געוואָרען? מילא דער יונגערמאַן האָט פיס איז ער אַוועק געגאַנגען, אָבער וואו איז אהין געקומען דער וויין פון דעם קריגעל?.. האַ?.. אָ איך דערמאַן מיך... געהעני-דיג אויפ'ן וועג האָט זיך דער וויין אויס געגאָסען, אמת... בנאמנות שלי, ווי איך בין איוד דאַצו אַז אויס צו גיסען וויין איז גאָר נישט קיין שלעכט געשעפט... אָבער טאַקע נאָר אין מויל אריין... ב־אמנות שלי ווי איך בין אַ יוד דאַצו. (זינגט)

1

דאָס בּיסעלע ווײַן איז זעהר גוט,
עס שטאַרקט און וואַרעמט אויף דאָס בלוט.
מען ווערד נאָכדעם אַ'נ'אַנדערער ווי פריהר...
און ס'וויל אויבעט כאַפּען אַריין,
דער אַנדערער מענש אַ בּיסעל ווײַן
און איך טרינק פאַר יענעם, אויך פאַר מיר..
איך טרינק מיר אָן ווי אַ טאַטע
און פאַל אַניעדער ווי אַ פערד...
איך האָב די וועלט אין דער פּיאַטע
און אויך מײַן ווײַבּעלע טיעף אין ד'ר'ערד!
(רעפריין) אַ בּיסעלע ווײַן,
זאָל אימער זײַן,
ס'איז זעהר פײַן
אַז מ'קנאַקט אַרײַן,
דאַן האָט מען גאָר רוה!
בנאמנות שלי, ווי איך בּין א יוד דאַצו!

2

מײַן משפחה איז געוועזען גרויס,
איך קום פון יחסנים אַרויס:
רבנים גאונים, גרויסע טרינקער אויך;
זיי זענען טויט שוין אוי אַ קלאָג!
ד'האָב יאָהרצײַטען אַלע טאָג,
און איך מאַך אַ קנאַק אַז עס געהט אַ רויך.
פאַר די טהײַערע נשמות
און זײַערע גרײַז גראָע בערד...
און איך זיפּ אָהן רחמנות
און האָב זיי אַלע טיעף אין ד'ר'ערד!

(רעפריין)

אַ ביסעלע ווײַן א. ז. וו.

3

אַ שווינגער האָב איך אַמאָל געהאַט ;
איך בין געוועזען מיט איהר שטענדיג בלאַט . .
און פון איין פלאַש האָבען געזופּט זי און איך ,
דעם ווײַן האָב איך געבראַכט
און פערבײַסען האָט זי געמאַכט ,
נאָר אַוועק איז זי פון דער וועלט צו גיך !
איך וואָלט בעדאַרפט קריעה רײַסען ,
אוי אַ'נ'אונגליק איז מיר באַשערט :
איך מוז היינט טרינקען אָהן פערבײַסען ,
און איך האָב מײַן שווינגער טיעף אין דרערד !
(רעפריין)

אַ ביסעלע ווײַן א. ז. וו.

4

איך בין געוועהן אַמאָל אַ קנעכט ,
בײַ אַ גביר , אַ פעטען העכט .
און ער פלעגט די קנעכט צו דריקען :
זיי האָבען געאַרבײַט טאָג און נאַכט
און קוים האָט איינער נאָר ערוואַכט . . .
פלעגט ער איהם באַלד דערשטיקען . . .
נאָר איך בין געוועזען פלינק
און אַ מיטעל האָב איך דערקלערט :
געטהון האָב איך ווײַן אַ טרינק ,
און געהאַט איהם טיעף אין ד'ר'ערד !
(רעפריין)

אַ ביסעלע ווײַן א. ז. וו.

5

מײַן הערץ איז אײַזערן שטאַרק

אַ בױך מיט אַ פעסטען קאַרק

און אײַזערנע הענד אַז ס'איז אַ שרעק

פרעסט מענשען-פלײש אױפן פוד

און טרינקט נאָר מענשען־בלוט

און מאַכט פון זײַן לאַנד אַ'נ'עק...

אױך זײַנע לאַפּעטוטען,

הערשען נאָר מיט דער שװערד...

עס װעט זײ גאָרניִשט גראָטהען

מען האָט זײ אַלע טיף אין ד'ר'ערד...

(רעפּרײַן)

אַ ביסעלע װײַן א. ז. װ.

(רחמה קומט אַרײַן)

רחמה: צפרא טבא! דעם אַלטען לפּידות.

לפּידות: אַ גוט מאָרגען דיר כשרה מלומדת. װאָס האָסטו דיך הײַנט אַזױ שען אױסגעפּוצט?

רחמה: אונזער פּרינצעסין עלמות האָט הײַנט אײַנגעלאַדען אַלע מײדלעך פון הימה צו דעם פיש־פאַנג, נו זאָל רחמהלע נישט מיט זײַן?

לפּידות: זעהר שען. זאָג מיר נאָר, רחמהלע, אפשר װאָלסטו אױך מיך געכאַפּט אין דײַן נעטץ?

רחמה: איך מײן: אײדער צו כאַפּען אַזאַ אַלטען גרױען פיש װאָס שמעקט שױן נאָך דער ערד, איז בעסער צו פאַנגען אַ יונג פישעלע, אַ גאָלדענס, עס זאָל זײַן אַ מחיה אָנצוקוקען. און אױף דיר, פעטער, װעל איך דערצעהלען דער מומען אַז דו מאַכסט ליבעס ערקלערונגען יונגע מײדלעך, װעט זי דיר מיט די נעגעל אָבקראַצען די ליסקעס פון

דײַן פּנים, װעסט דו אױסזעהען װי אַ'נ'אָב'געשעלטער הערינג! פערשטעהסט?

לפידות: עה... דו װעסט עס מיר נישט טהון. דו װילסט דאָך איך זאָל דיר געבען מײַן זוהן פאַר אַ חתן.

רחמה: דו דאַרפסט מיר נישט געבען. איך האָב מיר איהם שױן אַלײַן גענומען. די חיות אין װאַלד, די פעגעל אױף די בעמער, די שטערען אױפ'ן הימעל און די פיש אין װאַסער, זענען עדות אַז מיר האָבען זיך ליעבע צו גע־שװאָהרען...

לפידות: איך װעל איהם מיט געװאַלט פון דיר אַװעק רײַסען.

רחמה: דאָס װעסטו אַפילו נישט קענען!.. אַז דו װעסט קענען מיט פלאַמען אױסלעשען פײַער, מיט אַ נעץ אױף האַלטען דעם װינד, און מיט אַ האַק צו שפּאַלטען דאָס װאַסער דאַמאָלס װעסטו אױך קענען פון מיר רחמיאליקען אַװעק נעמען.

לפידות: רחמה'לע,! פאַר דעם משל ביסטו װערט איך זאָל דיר געבען אַ קוש. (זי אַנטלױפט, ער לױפט איהר נאָך און עס קומט איהם אַקעגען צרויה) מײַן טהײַער װײַבעלע! איך האָב דיר געװאָלט שיקען מיט אונזער רחמהלען אַ פּאָר קיש. נאָר אַזױ װי דו ביזט אַלײַן אָנגעקומען װעל איך זײ דיר אַלײַן אָבגעבען. (ער װיל זי קושען זי גיעט איהם 2 פּעטש)

צרויה: זעהסטו? איך האָב מיך אַלײַן מטריח געװעהן און האָב דיר אַהער געבראַכט צװײ פּעטש און װיש דיר אָב דאָס מויל און שװײַג. און דיר רחמהלע װעל איך גאָר נישט טהון; איך װעל נאָר דערצעהלען רחמיאליקען.

רחמה: אָ װאַ! װאָס װעסטו דערצעהלען? אַז איך האָב זײַן טאַטען געקושט, װעל איך דערצעהלען אַז דו האָסט זײַן טאַטען געפּאַטשט...

צרויה: פּאַטשען דאַרף מען אַלע מענער. עס איז גאָר נישטאָ אַזױ פיעל פּעטש װיפיעל די מענער פערדיענען.

רחמה: און איך זאָג אַז איידער צו פּאַטשען זיך מיט װײַבלעך

איז בעסער צו לעבען מיט זיי ווי די טייבלעך. (געזאַנג)

צרויה: איך זאָג: אַז אַ יעדער מאַן
איז אַ שרעקליכער טיראַן.
פאַלש זענט איהר אויף שריט און טריט
אוי מענער, מענער געוואַלט איהר זענט ניט גוט!

לפידות: איך זאָג: אַ גוט ווייב איז אַ גליק;
אַ גוט ווייב איז גאָר אַ ג'אַנטיק.
אָבער אַז דאָס ווייב גלעט אין באַק
אוי טרעפען זאָל איהר שוין אַ שלאַק!

רחמה: און איך זאָג: אַז פּאַטשען און שלאָגען זיך איז נישט גלייך;
עס איז נישט שען גאָר דאָס צו זעהן;
מענער און ווייבלעך מוזען לעבען ווי טייבלייך.
זאָגט אַליין בין איך גרעכט צו ניין?

לפידות, צרויה: יאָ, רחמלה, דו האָסט רעכט
יאָ נשמה'לע דו זאָגסט ניט שלעכט;
דו ביסט מיין איידעלע, אַ קלוג מיידעלע.
מיר ווילען פאָלגען וואָס דו זאָגסט...

רחמה: יאָ אַ ודאי האָב איך רעכט
יאָ אַ ודאי, איך זאָג ניט שלעכט
מענער און ווייבלעך לעבען ווי די טייבלעך
איז דאָך שען און פיין.

לפידות, צרויה: יאָ אַ ודאי דו האָסט רעכט
יאָ אַודאי דו זאָגסט ניט שלעכט
מענער און ווייבלעך לעבען ווי די טייבלעך
איז דאָך שען און פיין!

רחמה: יאָ אַ ודאי האָב איך רעכט
יאָ אַ ודאי איך זאָג ניט שלעכט
מענער און ווייבלעך לעבען ווי די טייבלעך
איז דאָך שען און פיין!

(טאַנצען)

(טאַנצען אָב, פאָרהאַנג).

פֶערְוַואנְדְלוּנְג

דער הונטער גרינד וויזט הימעל און וואסער, לינקס זעהט זיך א טהורעם, כאָר פון פישער מיידלעך, א טאנץ, זעלמות פון רעכטס.

באר: ווי שען איז דער וואסער־פאל, וואסער־פאל.
נעמט די רודער אין די הענד,
רודערט נאָר ווי פיעל איהר קענט.
ווי שען איז דער פישער־פאנג,
בעלעבט איהם, שוועסטער, מיט געזאנג!

זלמות: (זינגט אונטער די קאָליסען און קומט אָן אויף א שיפעל)
מיין הארץ איז נאָר ביי דיר
טרוי בלייב זשע אויך מיר
ליעבער אָ! הערע צו
שוועבע ענגעל הערונטער דאָ
איך ערווארטע דיך מעהר ווי א שעה!
איך וויים דו בימט אוף עוויג מיר טריי
אין אלע געפאהרען שטעה איך דיר ביי.
מיין הערץ אָ, ציהט זיך נאָר צו דיר,
קום זשע געליעבטער, קום שנעל צו מיר!
שנעלער צו דיינע עלמות
איך בלייב דיר אויף עוויג נאָר טריי!

(עלמות און רחמה געהען ארונטער, די פישער מיידלעך טאנצען ארום איהר. און נאכהער זאָגט זי):

עלמות: שוועסטער! מיר ערווארטען יעדע מינוט, ער זאָל צוריק קעהרן פון דער קריעג און איך וויל די ערשטע איהם עמפפאנגען, דארום בעט איך אייך איהר זאָלט אייך אביסעל צוריק ציהען און שפעטער וועלען מיר אלע צוזאמען איהם אקעגען געהן. (די פישער מיידלעך טאנצען אָב) אציינד בין איך אליין. דאך מיינע געדאנקען, מיין אלעס געהער נאָר דיר מיין געליעבטער. ווען די וועלען צאָרנדיג רוישען, ווען די שיפען ליארעמען אים

לויפען, הער איך אַלץ דײַן שטימע נאָר אַלײן.
(בן הדור קומט אָן געקלײדעט אַלס פישער אָבער אָהן אַ באָרד)

בן הדור: טהײַערער ענגעל, דו ערוואַרטעסט מיך! זײַ מיר טויזענד מאָל געגריסט! (זײ אומאַרמען זיך).

עלמות: פאַר וואָס האָסטו מיך געלאָזט אַזו לאַנג וואַרטען? מײַן טהײַערער. דו ווײסט דאָך אַז דאָס אָרעמע פישער מײדעל האָט קײן אַנדערע פרײדע נישט נאָר ווען איהר פישער יונגע איז מיט איהר צוזאַמען...

בן הדור: טרײַע זעעלע דו וועפּט מיר פערצײַהען! איך מוז דיר יעצט אַ געהײמניס ענטדעקען. איך האָב דיך גענאַרט...

עלמות: עס איז גאָר נישטאָ אויף דער וועלט אַ זאַך וואָס איך זאָל דיר נישט פערצײַהען.

בן הדור: זײַ וויסען, טהײַערע עלמות! אַז איך בין נישט דער אײנפאַכער פישער געזעלען, ווי איך האָב מיך פאַר דיר פאָרגעשטעלט... איך בין... דער פרינץ בן הדור און אַלס פרינץ בעט איך דײַן האַנד!

עלמות: (צו זיך) פרינץ בן הדור! (צו איהם) און דו ליעבסט מיך? מיך אַ'נ'אָרעמעס פישער מײדעל?

בן הדור: די ליעבע ווײסט פון קײן קרוינען. די ליעבע זעהט נאָר דאָס הערץ, און קײן בעסערעס ווי דו האָסט, האָב איך נאָך אין מײַן לעבען ניט געזעהן.

עלמות: אַ'נ'אָרעמעס הערץ!

בן הדור: גענוג רײַך איז עס ווען עס איז גאַנץ, נישט צובראָכען ווי מײַנס! הער, עלמות: אַ טיראַן װעלכער רופט זיך „קעניג פון חימה" האָט ערמאָרדעט מײַן פאָטער, מײַן מוטער האָט ער געפאַנגען און זוכט נאָך אויך מיך אום צו ברענגען!

עלמות: (ערשראָקען) עס קאָן נישט וואַהר זײַן, פרינץ!

בן הדור: לײַדער איז עס וואַהר!.. אָבער נישט דערלעבען וועט ער דאָס... איך וועל מיך פריהר אין איהם נוקם זײַן..

עלמות: פּרינץ! האָב מיטלייד מיט דער אָרעמער עלמות! לאָז
צורוה! דיין לעבען איז אין געפאַהר!
בן הדור: עס גיבט קיין זאַך אויף דער וועלט, וואָס זאָל ביי
מיר הייליגער זיין ווי די נקמה אין דעם טיראַן.
עלמות: אויך נישט דיין געליעבטע עלמות?
בן הדור: דו דאַרפסט מיך נישט צוריק האַלטען, ווען דו
ליעבסט מיך.
עלמות: ווען דו זאָלסט מיך אפילו דורך דעם טעטען?
בן הדור: איך פערשטעה דיך נישט!
עלמות: איך וואָלט עס דיר ערקלערען, אָבער דו וועסט מיך
פערהאַסען!
בן הדור: קיין זאַך אין דער וועלט איז נישט אומשטאַנד צו
שוועכען מיין ליעבע צו דיר.
עלמות: ווען איך זאָל אויך זיין זיינס אַ פריינדין?
בן הדור: זאָגאַר אַ טאָכטער...
עלמות: שווער זשע מיר צו אַז דו בלייבסט מיינע אויף עוויג.
בן הדור: איך שווער עס דיר! (זינגען)
עלמות: דו שווערסט, דו שווערסט, איך הער,
טאָ וואָס זשע דאַרף איך מעהר;
איך קאָן שוין רוהיג זיין,
איך וויים דו ביסט שוין מיין
פאָהר דיר פאָהר ווי גיך
נאָר האַלט מיין האַרץ מיט זיך
און געדענק נאָר שטעטס דאַביי:
אַז איך בלייב דיר עוויג טריי.
ביידע: מיינע געדאַנקען — ווען איך בין אַליין —
געהערען נאָר דיך געליבטער מיין;
אַם שענעם פריה־מאָרגען ווען די זאָננע שטראַהלט
ביי נאַכט אַז דער מאָנד מיט זילבער מאַהלט
דאַן דענק איך נאָר אַן דיך אַליין

געליִעבטער (געליִעבטע) מײַן

בן הדור: בײַ טאָג, ווען דער שטויב, אין דעָר לופט נאָר טאַנצט;
בײַ נאַכט, ווען דער מאָנד איבערן שאָטען גלאַנצט.
זעה איך דיך נאָר אַליין
געליִעבטע מײַן.

עלמות: ווען די וועלען ווי צאָרניג רוישען

בן הדור: און די שיִפער נאָך דעם ווינד לויטען,

ביידע: זעה איך דיך אַליין,
געליִעבטער מײַן.
מעגסט זיין פון מיך ענטפערע,
ווײַט, הויך איבער די שטערען
בין איך נאָר בײַ דיר, געליִעבטער מײַן,
טהײַערער געליִעבטער בלײַבסט עווּיג מײַן
דו בלײַבסט נאָר מײַן,
איך בלײַב נאָר דײַן! (אומאַרמען זיך)

צרויה: (קומט אַרײַן צו לויפען) געוואַלט! ראַטעוועט! אַ שיִף ברענט אויפ'ן ים! אַ'נ'אַלטער מאַן איז צו געבונדען צום מאַסט בוים! רעטעט איהם! (בן הדור און עלמות לויפען זעהען)

בן הדור: יאָ איך זעה מען מוז איהם רעטען! (לויפט אויף דעם שיִפעל)

עלמות: איך מוז איהם צו היִלפע קומען (ביידע אָב מיִט'ן שיִפעל)

צרויה: (זײַ נאָכקוקענד) גאָט! זײַ זאָלען איהם נאָר דער־ראַטעוועען! אָ זײַ זענען אַרויף אויף דער שיִף! זײַ בינדען איהם אָב!

(פון אונטער די קאָליִטען הערט זיך געשרײַען און קנאַקען פון פײַער, באַלד קומט אָן אַ שיִף. שלמון צו געבונדען צו מאַסט־בוים בן הדור און עלמות שנײַדען איבער די שטריק, כאַפען אַראָב דעם אַלטען פיִהרען איהם אַרויף אויף דער ביִהנע אַלע דרײַ ראַטעווען איהם, ער קרעכצט. באַלד דאַרויף עקספּלאָדיִרט דער קעסעל עס שיִסט פײַער און איסקרעס)

פאָרהאַנג.

ענדע 1 אקט.

צווייטער אַקט.

(שטעלט פאָר אַ גאָרטען. לינקס חנון'ס פּאַלאַץ, רעכטס אַ שלאָס וואו עס זיצט געפאַנגען די קעניגין צפורה. פון ביידע זייטען בוימער און דער מיטט אַ טויבען-שלאַג. שלמון זיצט אַן דער זייט, אויף אַ גראָז באַנק, און זינגט.)

איך וואַהר אין סכנות,
האָט רחמנות,
ווער עס האָט ישרנות.
העלפט מיר אויס אין דער נויט!
אַ בעטלער נישט פון געבוירען;
איך בין עס נאָר געוואָרען!
דוער וואָלט עס גאָר דענקען:
אַז מיר זאָל מען דאַרפען שענקען
צום עסען אַ שטיקעלע ברויט!
אָ גרויס איז מיין נויט!
ווייט פון דעם לעבען,
ווייט פון דעם שטרעבען,
ווייט אויף אַ'נ'אינזעל בין איך געוועהן,
אויף דער ערד געזעסען, דערנער געגעסען
קיין לעבעדיגען מענשען האָב איך נישט געזעהן!
איך וואַר באַלד פערפאַלען!
נאָר דער גאָט פון אַלען,
האָט מיר געהאָלפען, אַ נס איז געשעהן.
העלפט מיר מענשען, אָ גוטע מענשען!
אין מיין פיין
לאָזט אין אַ שטוב צו אייך מיך אַריין.
גיבט מיין שוועבען גרויען קאָפּ אַ שטיקעל אָרט,
בעלוינען וועט מען עס אייך פון דאָרט...

שענקט אַ נדבה זײַן װעט איהר רײַך.

נישט קײן װאָהלטאָג בײַ איך!

איך װאַהר אין כבנות ! (כּיז : „גרויס איז מײַן נויט״)

דאָרט אין דעם שלאָס איז מײַן קעניגין, שפּאַנגען, און

דער ברודער־מערדער זיצט אויף דעם טראָן. אָ דאַבע!

פירכטערליכע ראַבע װיל איך האָבען, די גאַנצע ראַבע פון

דעם אל קנא ונוקם װעל איך אַראָב רײַסען פון הימעל

און אויף זײַן קאָפּ שלײַדערען. יאָ אויף דײַן קאָפּ, חנון !

דו שענדליכער טיראַן!

עלמות : (קומט אָן פון פּאַלאַץ) אַלטער! דאָ אויף דעם געפעהרליכען אָרט ? הער מיך אויס, אַלטער! איך האָב דיר דײַן לעבען גערעטעט און דערפאַר איז עס בײַ מיר טהײַער, איך בעט דיך : מײַד אויס דעם פּלאַץ! דאָ איז דײַן לעבען קײן אײן אויגענבליק נישט זיכער!

שלמון : פאַר מײַן לעבען האָב איך קײן מורא נישט, דען װאָס פאַר אַ װערטה קאָן האָבען דאָס לעבען פון אַזאַ אַלטען בעטלער װי איך בין ? דאָך דיר צו ליעב דו זאָלסט דיך נישט ערגערן געה איך אַװעק פון דאַנען. אָבער איך זאָג דיר נישט צו איך זאָל מעהר נישט קומען...

עלמות : אויף מאָרגען זאָל גאָט זאָרגען. נאָר דערװײַל, בעט איך דיך זאָלסט פון דאַנען אַװעק געהן!

שלמון : איך װעל געהן, נאָר גיעב מיר, איך בעט דיך מיט דײַן ברכה אויף דעם װעג.

עלמות : װען די ברכה פון אַ קינד האָט בײַ דיר אַ װערטה װעל איך זי דיר נישט פערװײַגערן. קום אַלטער! איך װינש דיר אַז אויף אַלע דײַנע װעגען זאָל דיר גאָט בײַ שטעהן ! (בײדע אָב).

(רחמה קומט אָן פון פּאַלאַץ)

רחמה : פּרינצעסין ! פּרינצעסין עלמות ! (צו זיך) זי איז אַזוי שטאַרק פערטיעפט מיט דעם אַלטען בעטלער, אַז זי

הערט גאָר נישט ווי איך רוף זי. עס איז איהר גאָר נישט צו פערשטעהן. וואו נאָר אַ בעטלער, וואו נאָר אַ קבצן, וואו נאָר אַ דלות איז איהר גוטער ברודער... האָט זי דערזעהען אַ פישער יונג, אַ דלות, האָט זי זיך אין איהם פערליבט איבער די אויערען, און צייט דער יונגער דלות איז פערשוואונדען געוואָרען האָט זי זיך ווידער אָב געזיכט אַ'נ'אַלטען בעטלער און האַלט איהם אין איין נאָכלויפען. מיר דאַכט זיך: ווען איך זאָל זיין אַ פרינצעסין וואָלטען אַזאָלכע בעטלער נישט דערלעבט מיין שוועל איבער צו טרעטען... נאָר ווי אַזוי ווערד מען אַ פרינצעסין? אוי געוואַלט איך וויל זיין אַ פרינצעסין!

(זי זינגט)

1.

ווען איך זאָל ווערען אַ פרינצעסין,
פון דער העלער הויט.
וואָלט איך טאָג און נאַכט געגעסען,
בארשט פון זויער קרויט.
אַ גאַנצען טאָג נאָר געטאַנצט געשפּרינגען,
פרעהליך וואָלט איך זיין;
דאָזשענקעס וואָלט איך געשלינגען,
וויפיעל עס קאָן אַריין;
געטרינקען וואָלט איך עפּעל־קוואַס,
אַ גאַנצען קריג אַ טאָג.
איהר מעגט מיר גלויבען, איך מאַך קיין שפּאַס,
ס'איז אמת וואָס איך זאָג.
איך קאָן דאָס אָבער נאָר דערלעבען,
ווען איך זאָל אַ פרינצעסין זיין
אוי אַ פרינצעסין, איהר מעגט מיר גלעבען
איז זעהר שעהן און פיין!

2.

ווען איך זאָל ווערען אַ פּרינצעסין,
אין דעם אויגענבליק:
וואָלט איך באַלד זיך גוט איינפּרעסען:
די טאַליע מיט אַ שטריק;
איך וואָלט מיך קליידען פיין און שען:
אין סאַמעט און אין זייד;
מיט רויטע סטענגעס וואָלט איך געהן,
מ'זאָל מיך זעהען פון ווי וויים;
און פעדערן וואָלט איך מיך פערציערען,
און געטראָגען זיך פערשייט;
ארום געלאָפען וואָלט איך שפּאַצירען:
מיט די שענסטע יונגע-לייט.
אוי די אַלע זאַכען כ'לעבען,
זענען זעהר פיין;
איך קאָן דאָס אָבער נאָר דער לעבען,
כ'זאָל אַ פּרינצעסין זיין!

(לפידות קומט אָן)

לפידות: מיין טהייער קעלבעלע! וואָס האַלסטו אין איין שרייען: פּרינצעסין?

רחמה: איך האָב זי ליעב.

לפידות: וועמען זשע האָסטו ליעבער? איהר, צי דאָס יונגע גאָלדענע פישעלע?.. געדענקסט נאָך וואָס דו האָסט מיר נעכטען געזאָגט?

רחמה: אָבער אַ מחותן דאַרף נישט וויסען פון ליעבע.

לפידות: זאָג זשע מיר רחמלה: איך בין דאָך זיין טאַטע, וועל איך אויך דיינער ווערען?

רחמה: זאָלסט זיין אַליין וואָלט איך דיר זאָגען...

לפידות: (קוקט זיך אַרום) איך זעה דאָך קיינעם נישט אַרום זיך...

רחמה: ווייל דיין גוטער ברודער האָט דיר די אויגען פערשטעלט...

לפידות: דו מײנסט אַודאי אַז איך בין שכור? (עס הערט זיך חנון'ס קול) אָ דער קעניג קומט! געה געשווינד אַוועק פון דאַנען. איך דאַרף עפּעס מיט איהם רעדען. עס איז אַ סוד פאַר דיר.

רחמה: (צו זיך) איז עס אַ סוד דאַרף איך טאַקע וויסען. (צו איהם) גוט, גוט, איך געה! (זי בעהאַלט זיך אונטער'ן בוים). (חנון קומט אַן פון פּאַלאַץ).

חנון: ביסט דאָ לפּידות? וואו זשע איז דער שקלאַווע? איך װאָלט עס װעלען פון איהם אַלײן הערען!

לפידות: אַז לפידות זאָגט, איז געזאָגט, אָט װעט ער באַלד קומען. איך האָב איהם בעשטעלט, ער װאַרט דאָרט אונטערן טויער. (ער שרײַט אַרוים) גראָבער פישער יונג! קום אַרײַן! (בן הדור מיט דער באָרד) גרויסער קעניג! דאָ איז דער פישער װעלכער האָט עס מיר דערצעהלט.

חנון: לפידות! געה! לאָז אונז אַלײן.

לפידות: געהן? איז געהן! איך קאָן טאַקע אויף די פיס נישט שטעהן. (געהט אָב).

חנון: זײַ מיר װילקאָמען טאַפּפּערער העלד! פון הײַנט אָן ביסטו מעהר קײן שקלאַװע. איך שענק דיר די פרײַהײַט.

בן הדור: די פרײַהײַט בײַם געצװוּנגענעם שקלאַװען שפּיעלט אַ קלײנע ראָלע. די פרײַהײַט האָט נאָר אַ װערטה בײַ דעם װאָס װײסט זי צו שעצען. איך האָף אונז ערװאַרט פון דיר אַ בעסערען לוין...

חנון: און דו װעסט עס בעקומען. נאָר דערצעהל מיר פריהער װי אַזוי האָסטו דעם פּרינץ ערמאָרדעט?

בן הדור: גאַנץ אײנפאַך: גאַנצע דרײַ מאָנאַטען האָב איך איהם נאָך שפּיאָנירט. און נאָך שװערער מיה און פיעל אַרבײַט איז עס מיר געלונגען צו פּאַקען איהם. מיט קונצען בין איך ערפאַהרען פון איהם אַז ער האָט זיך פערשװאָהרען דיך מײן קעניג צו טויטען, אַז ער ערװאַרטעט דײַן

אַנקוּנפט בּײַם מעֶער אום דײַן מהײַערעֶס לעֶבּעֶן צוּ רויבעֶן.
און אַזוי האָב איךְ אִיהם אָבגעֶהיִט אויף שריִט און טריִט,
בּיִז איךְ בּיִן אִיהם ענדליִךְ אִיבּעֶרפאַלעֶן און אֵיין שטוּים...
און מײַן דאָלךְ האָט אִין זײַן ברוסט געֶשטעֶקט. מִיט
אַ לעֶווען שטיִמעֶ האָט ער אוים געֶשריִען: חנון, חנון! דוּ
געֶמײַנער ניִעדעֶריִגעֶר שופט! מעֶרדעֶר פון מײַן פאָטעֶר!
פײַנדיִגעֶר פון מײַן מוּטעֶר! איךְ ווײס אז דו האָסט גוּט
בּעֶצאָהלט פאַר מײַן טוֹיט! אָבּעֶר וואַרט דוּ באַנדיִט!
דאָס אונשולדיִגעֶ בּלוּט ועֶט פון דיִר ראַכעֶ נעֶמעֶן!
און מִיט די ווערטעֶר איז ער געֶפאַלעֶן טוֹיט. איךְ האָב
בּײַ אִיהם אַרונטעֶר געֶנוּמעֶן דאָס מעֶדאַליאָן (וויײזט עֶס)
און זײַן טוֹיטעֶן קעֶרפּעֶר האָב איךְ אַרײַן געֶוואָרפעֶן
אִין וואַסעֶר.

חנון: זעֶהר גוּט, זעֶהר גוּט האָסטוּ געֶטהון, און דוּ בּעֶקוּמסט
דעֶרפאַר מײַן טאָבטעֶר אַלס פּרוי.

בן הדור: איךְ דאַנק דיִר געֶנעֶדיִגעֶר קעֶניִג! שפּאַס ניִשט פון
אַ'נ'אָרעֶמעֶן שקלאַווען.

חנון: קײן שפּאַס! פעֶרגעֶס דײַן געֶבּוּרט! פון הײַנט אָן בּיִסטוּ
אַ פּריִנץ און דאָס דאַרפסטוּ געֶדעֶנקעֶן.

בן הדור: איךְ וועֶל מיִךְ מִיה געֶבּעֶן דײַן בּעֶפעֶהל צוּ ערפוּלעֶן,
און איךְ האָף אַז איךְ וועֶל מיִךְ קעֶנעֶן האַלטעֶן ווי אַ פּריִנץ.

חנון: אַלזוי טהײַערעֶר פּריִנץ! העֶר וואָס איךְ פעֶרלאַנג פון דיִר:
צפּורה די מוּטעֶר פון דעֶם ערמאָרדעֶטעֶן פּריִנץ זיִצט אִין
מײַן שלאָס געֶפאַנגעֶן. געֶה צוּ אִיהר און שטעֶל דיִךְ פאָר
אַלס פרײַנד פון אִיהר פעֶרשטאָרבּעֶנעֶם זוהן. זאָג אִיהר
אַז דוּ בּיִסט געֶוועֶהן בּײַ זײַן אָבשטאַרבּעֶן און אַז זײַן
לעֶצטעֶר וואונש איז געֶוועֶהן אַז זײַן מוּטעֶר זאָל מיִךְ
הײַראַטהעֶן. אום עֶס זאָל אִין לאַנד צוריִק קעֶהרעֶן גליִק
און פריִעדעֶן.

בן הדור: איך זאָל געהן צו דער קעניגין?.. (פויזע) צו דיין בעפעהל קעניג! און וואו איז זי?

חנון: פאָרלייפיג געה אין מיין פּאַלאַץ. לפידות וועט דיך איבער קליידען אַלס פּרינץ און שפּעטער וועל איך זי הייסען אַרוס פיהרען צו דיר.

בן הדור: מעכטיגער קעניג! זיי זיכער אַז איך וועל קיין מאָל נישט פערגעסען מיין שטאַם... און וואָס דו האָסט אין מיר געטהון. און וועל נאָר שטענדיג טראַכטען צו בעלוינען דיר פאַר דיין טהאַט... איך וועל קיינמאָל נישט פערגע-סען אַז איך בין אַ פּרינץ און ווי אַ פּרינץ וועל איך מיט אַלעמען האַנדלען. (אָב אין פּאַלאַץ)

חנון: שווער איז די קעניגליכע קרוין! מען מוז ציטערען פאַר יעדע פאָלקס-בעוועגונג... ליידער אָבער צוריק צו כאַפּען איז שוין צו שפּעט! דער פּרינץ בן הדור איז טויט!.. ראַבע וועט דאָס אונשולדיגע בלוט פון מיר פאָדערען!.. דאָס פאָלק ווערד וואָס אַמאָל מעהר אויפגעבראָכען!... וואָס האָב איך געטהון? צו וואָס? צו ווען?.. וואָלט איך כאָטש קענען מיין צוועק אויספיהרען... אָבער זי איז נאָך מעהר איינגעשפּאַרט ווי מיין ברודער איז געוועהן... איך בערייהע עס! אָבער פערפאַלן! צוריק כאַפּען איז שווער!... וואָלט איך כאָטש קענען די קעניגין אין מיין נעץ כאַפּען! ווען זי זאָל מיין זיין, זי זאָל מיט מיר הייראַטהען, וואָלט אויך דאָס פאָלק איינשטימען!.. (פויזע) יאָ! אַזוי מוז עס זיין! אַלץ וועל איך אָנווענדען און זי מוז מיינע זיין. זי מוז און וועט מיינע בלייבען! ביז אין בלוט וועל איך געהן און פון מיינע הענד וועל איך זי נישט אַרויס לאָזען. (ער לויפט אָב ערגעגט אין פּאַלאַץ אַריין)

(עלמות קומט אָן פון דער טיעף פון גאָרטען)

עלמות: (פערצווגט) גאָט איז מיין עדות, איך וואָלט איהר נישט וועלען ברענגען אַזאַ שלעכטע נאַכריכט! זי קאָן נאָך פאַר

צייות קראַנק ווערען! אַ רחמנות אויף דער עדעלע פרוי!..
אָבער מיין פאָטער! ער בעפעהלט עס מיר... און איך
מוז... איך ציטער פאַר איהם! (צפורה קומט אָן פון שלאָס)
אָ, קעניגין!

צפורה: וואָס ביסט דו אַזוי טרויריג עדעלע פרינצעסין? דו
ציטערסט דאָך אינגאַנצען!

עלמות: אָ עדעלע קעניגין!

צפורה: זאָג פרינצעסין. איך בין אויף אַלעם געפאַסט!

עלמות: שלעכט קעניגין! זעהר אַ ביטערע נאַכריכט האָב איך
דיר געבראַכט. אונזער פרינץ! אונזער בן הדור איז טויט!

צפורה: בן הדור! מיין איינציגע טרייסט, איז טויט!... גאָט!
וואָס האָסטו געהאַט צו דעם אונשולדיגען, עהרליכען
קינד!... אָ! מיינע צרות זענען נישט ערטרעגליך!...
(פויזע) זאָג מיר מיין טהייערע עלמות, האָסט איהם געקענט?

עלמות: יאָ, קעניגין! איך האָב איהם געקענט... זעהר גוט
געקענט... איך האָב איהם געליעבט... מיר האָבען זיך
ביידע געליעבט...

צפורה: קינד! וואָס רעדסטו? ווען האָסטו איהם געזעהען?

עלמות: אַלס פישער געזעלען האָב איך איהם דערקענט און זיך
אין איהם פערליעבט און אַלס פערשטעלטער פרינץ בן
הדור האָבען מיר זיך ליעבע און טרייע געשוואָהרען,
אָבער ליידער איז ער מיר פערהוילען געוואָרען שוין אַ צייט
אַהער און דאָ צייט איינינע טעג, איז געקומען אַ ריכטיגער
פישער־יונג מיט דער ביטערע נאַכריכט אַז ער אַליין האָט
איהם ערמאָרדעט! מיין רחמה האָט עס אַליין געהערט
פון זיין מויל. אָ קעניגין! איך בין אונגליקליך! (זי וויינט)

צפורה: (שטאַרקט זיך) מיר זענען ביידע אונגליקליך! זעהר
אונגליקליך! געגען גאָט אָבער טהאָר מען נישט מהרהר
זיין. ער איז גרעכט און זיין משפט איז גרעכט! אדני
נתן ואדני לקח יהי שם אדני מבורך!

עלמות: דו קאָנסט דיך פאַסען, קעניגין!... איך אָבער בין שוואַך! גאָט איז מײַן עדות אַז מיט זײַן טויט האָט ער אויך מײַן לעבען צו גענומען! איך האָב פערלוירען מײַן ענגעל! מײַן גאָט! מײַן אַלעס! אָ קעניגין! מוטער!
(פאַלען איינס אויף דאָס אַנדערע װײַנענד. נאָך אַ פּויזע)

צפּורה: ווײַנען, מײַן קינד, שאַדט נישט. טרערען ערלײַכטערען די שמערצען... (צרויה קומט אַרײַן)

צרויה: אָ מײַן אונגליק איז אָהן אַ גרענעץ! דער מאָרד שרײַט ביז גאָט! (צפּורה ווײַנט)

עלמות: פערצײַהע קעניגין! איך װאָלט עס דיר נישט ערצעהלען, אָבער איך זאָג עס דיר פריהער, עהדער דער קעניג קומט אַהער... אפשר דאַרפסטו עס וויסען...

צפּורה: דער קעניג! װער װאַגט עס זיך אין מײַן געגענוואַרט קעניג צו רופען?

עלמות: איך מײַן מײַן פאָטער! פאַר איהם ציטערט הײַנט יעדער איינער!

צרויה: פוילע דיענסטען ציטערען פאַר איהם..., איך דאַגעגען, זעהט איהר, כאָטש איך בין אַ שוואַכע אשה, דאָך ציטערע איך נישט. איך װאָלט איהם אינגאַנצען מוחל זײַן ער זאָל אַהער קומען.

צפּורה: ער זאָל מײַן שװעל נישט איבערטרעטען!

צרויה: איך װעל איהם די אויגען אויס קראַצען!

עלמות: מיט דײַן שלעכט בעהאַנדלען איהם, װעסטו איהם נאָך מעהר אויף־רייצען!

צרויה: נו װער פרעגט דען נאָך איהם? לאָז איהם די גאַל צו שפּרינגען װערען!

צפּורה: װאָס קאָן ער מיר דען נאָך מעהר טהון, װי ער טהוט מיר? ערמאָרדען, װי מײַן מאַן און מײַן קינד? אדרבה זאָל ער עס טהון! איך ערװאַרטע שוין די מינוט, עס זאָל שוין אַ'נ'ענדע זײַן צו מײַן לעבען און מײַנע לײַדען!

צרויה: (קוקט אַרויס) געשווינד, פּרינצעסין! דער קעניג קומט! קומט לאָמיר אַוועק געהן!

עלמות: קעניגין! ערבאַרעמע דיך אויף דיין לעבען, דער פאָטער קומט! (צרויה און עלמות געהען אָב אין גאָרטען טיעף).

צפורה: ער קומט? דער מערדער! אָ גאָט, העלף מיר! שטעה מיר ביי!

(חנון קומט אריין פון פּאַלאַץ, געהט צו צו צפורה'ן פערנייגענד).

חנון: הייל און גליק דער גרויסער קעניגין! דער זיעגער פון באַגדאַד לעגט יעצט פאַר דיינע פיס אַלע זיינע לאָרבער קרענצע צו זאַמען מיט זיין ליעבע צו דיר. אַלע פעלקער וועלכע איך האָב בעזיעגט שיקען דיין מאַיעסטעט אַ גרוס דורך מיך.

צפורה: איך האָב מיט דער וועלט מעהר גאָרנישט צו טהון! צייט מיין מאַן איז געשטאָרבען, איז אויך די גאַנצע וועלט פאַר מיר אָבגעשטאָרבען! איך קאָן דיין ליעבע נישט אַנטגעגען קומען. זיך דיר אויס אַ'נ'אַנדערע, אַ גליקליכערע פון מיר.

חנון: דיין עדעל־מוטה, דיין ערהאָבענער גייסט מאַכט דיר העכער פון אַלע ווייבער דער וועלט. אָ שענע צפורה! איך בעט דיך פערגעס נישט אַז איך בין הערשער! איך קאָן און וויל און דו מוזט מיינע זיין!

צפורה: צווינגען ווילסטו מיך? האָסט דיך פערליעבט אין מיין שענהייט? אָ חזין! אַ מאַרמור בילד קאָן פיעל שענער זיין ווי איך, און וואָלסט עס פיליייכט אויך גיכער קענען בעלעבען, ווי מיין האַרץ ערוואַרמען. (זי קניעט) זעה די קעניגין צפורה פאַלט פאַר דיינע פיס. (העבט זיך שנעל אויף) ניין, ניין! אַ קעניגין דאַרף נישט קניען (פאַנטאַזירט) אָ פערציַיהע מיר שלמון! איך בין די זעלבע ווי געוועזען, קוק מיך נישט אָן מיט אַזאָלכע בעזע אויגען!...

חנון: אונדאַנקבאַרע! איז דאָס דער לוין דערפאַר וואָס איך זוך דיין פריעדען?

צפורה: (איראָניש) פריעדען? דו און פריעדען! טריפט דען נישט דיין שווערד מיט אונשולדיג בלוט! האָסטו נישט אויסגעשלאַכטעט די אַלע וואָס האָבען בעווייַנט מיין מאַנס טויט! און דעם אַלטען עהרליכען אָמון, ווער האָט ער־מאָרדעט? אָ דו פרעכער! דו טיראַן! אַוועק געה פון דאַנעט! אַוועק מערדער!

חנון: (ציהט זיין שווערד) שטיל דו פערברעכערין! איך בין קעניג! (העבט זיין שווערד איבער איהר, און זעצט זי באַלד צוריק) אָבער ניין! איך קאָן נישט! דיין שענהייט, צפורה! צינד אין מיר אָן ליעבעס פייער! אָבער לעשט אויך אויס מיין פייערדיגען צאָרן! זיי רוהיג! עס וועט דיר קיין שלעכטס נישט געשעהן, מיין האַרץ איז דיין!

צפורה: (איראָניש) דיין האַרץ! האַ האַ האַ! אַ טיראַנישעס הערץ: אָ! וואו נעם איך אַ דאָלך דיין טיראַנישעס הערץ דורך צו באָהרען! מערדער! ווער האָט דען בעוואָהגען צום פרישען מאָרד ווען נישט דו? (חנון רוקט זיך צוריק ציטערענד) דו ציטערסט! דיינע בעזע געוויסען פלאָגען דיך! שעם דיך קליין מענשעלע! ווי ניעדעריג זעהסט דו אויס אין מיינע אויגען! (ער דרעהט זיך אום פון איהר). דו ווענדעסט דיינע אויגען פון מיר אַוועק! זאָג טיראַן. ווער האָט דעם מערדער געדינגען? ווער האָט דעם שקלאַווען בעצאָהלט פאַר דעם שענדליכען מאָרד? ווער? נישט דו אַליין, האַ?

חנון: בעצאָהלט, אָבער נישט געדונגען, און נישט בעפוילען! איך האָב נישט געוואוסט! מען האָט עס מיר בעגאַבריכטעט אָהן פערהאָפט... צפורה! שרעק מיך נישט מיט דיינע שרעקליכע בליקען! (ער ציטערט)

צפורה: ציטערע שקלאַווע! מיך האָסטו געוואָלט שרעקען מיט דיין שווערד. אָבער ניין! אַ קעניגין שרעקט נישט ווען

איהר שקלאַווע וויל זי ערמאָרדען ! דייַנע הענד מוזען געלעהמט ווערען עהדער זיי בעוועגען זיך געגען דיין קעני־גין ! קניע אַנידער שקלאַווע פאַר דיין הערשערין ! פאַל אויף דיין פנים דו טיראַן ! הער ! איך בעפעהל עס ! (ער פאַלט מעכאַניש אויף די קניע) אַזוי ! קניע פאַר דיין הער־שערין, דו שקלאַווע ! אַ רעכטפערטיגע קעניגין קאָן שטאַר־בען, אָבער ציטערען, ניע אים לעבען !... (אָב צוריק אין שלאָס)

חנון : (נאָך אַ קליינע פויזע) איך קניע ! איך, דער מעכטיגער קעניג — פאַר אַ שוואַכעם ווייב ! איך האָב געבראָכען מיין קעניגליכען שטאָלץ ! און דאָך האָט זי מיר פעראַכטעט, מיך צוריק געשטויסען ! אָ ! צופיעל ! (ער שטעהט אויף וויטענד ציהט ווידער זיין שווערד) צופיעל דו שוואַכעס ווייב ! מיט מיין שווערד האָב איך מיין טראָהן ערוואָרבען ! אויף דער שווערד איז מיין שטאָלץ, און פאַר דער שווערד מוז זיך אויך דיין נאַרישער שטאָלץ בויגען ! איך וועל דיך נויטען זאָלסט מיין שקלאַווע ווערען ! מיט מיינע פיס וועל איך דיך טרעטען ! איך וועל דיך לערנען ווי דעם קעניג צו רעספעקטירען ! (ער לויפט אָב צאָרנינ נאָך איהר אין שלאָס אַריין. שלמון און בן הדור איבער־געקליידעט אַלס פרינץ מיט אַ בערדעל, קומען אָן פון דער מיעף פון גאָרטען)

שלמון : מיט אַ דאָפּעלטע וואַך איז בעוואַכט דער שלאָס אַרום און אַרום. מען לאָזט קיין לעבעדיגען מענש צו איהר נישט צו ! און דאָס פאָלק קאָן דאָס אַלץ אַזוי רוהיג צו זעהען !

בן הדור : אַלטער ! ווען דו האָסט עטוואָס צו בעפעהלען דער־קעניגין קאָנסטו עס דורך מיר בעזאָרגען. באַלד וועל איך זיין ביי איהר.

שלמון : און דו יונגער מאַן, קאָנסטו מיר פיליייכט דערצעהלען וואָס דו האָסט דער קעניגין צו מעלדען ? אָדער איז דאָס אַ געהיימניס ?

בן הדור: קיין געהיימנים! די גאנצע וועלט מעג עס וויסען: איך וויל איהר זאגען אז דער פרינץ בן הדור האט געבעטען פאר זיין טויט, אז זיין מוטער זאל הייראטען דעם קעניג הגון, און דער שליח בין איך.

שלמון: אונמעגליך! עס איז א ליגענד, דער עדלער פרינץ וואלט דאס נישט זאגען.

בן הדור: פערגעס נישט, אַלטער, מיך קאן מען גלויבען, וויל איך אליין בין דער מערדער פון פרינץ.

שלמון: (ציהט זיין דאלך) דו ביסט דער מערדער פון מיין... פון דעם פרינץ! עלענדער! לענגער זאלסטו נישט לעבען!

בן הדור: (כאפט איהם אן די האנד) איך בעקום דערפאר דעם קעניגס טאכטער צור פרוי.

שלמון: (צו זיך) לענגער קאן איך מיר שוין נישט פערשטעהלען! (צו איהם רוהיגער) זאג דעם טיראן: אז זיין מיה איז אומזיסט! דען עס לעבט נאך איינער וואס וועט פון איהם ראכע נעמען. איך בין נאך גענוג יונג, געזונד, פול לעבען און לוסט! הער אויס גערינגענער מערדער און ציטערע צו זאמען מיט דיין הערן!

בן הדור: ווי איך זעה יונגער-אלטער ליעבסטו זעהר דעם פרינצען בן הדור. האסטו איהם אויך פערזענליך געקענט?

שלמון: איך האב איהם געקענט. אבער אלס קליין קינד. מיט זיין פאטער האב איך צוזאמען געלעבט, צוזאמען געליטען, און אצינד וויין איך צוזאמען מיט איהם איבער דעם אונשולדיגען פערגאסענעם בלוט פון זיין איינציג קינד (וויינט)

בן הדור: דיינע טרערען אלטער צו נעמען מיך. אלטער! איך האב דיר דיין לעבען גערעטעט, און ווען דו וועסט מיך נישט פעררראטהען וועל איך דיר עטוואס פערטרויען. זאי וויסען אז איך בין קיין מערדער נישט און... פרינץ בן הדור לעבט!

שלמון: פרינץ בן הדור לעבט! אך ווי גליקליך! און וואו איז ער?

בן הדור: נישט וויט פון דאנעט און ווען דו ווילסט קאן איך דיר איהם באלד פארשטעלען.

שלמון: א ניין, ניין! בעהיטע גאט! עהדער דא אויף דעם מערדערישען פלאץ, וויל איך איהם בעסער קיינמאל נישט זעהען! דא איז געפעהרליך! מען זוכט זיין טויט!

בן הדור: אבער ווען ער איז שוין דא?

שלמון: בעט איך דיך: לויף געשווינד, בעשווער איהם ווי זיין לעבען איז איהם ליעב, אז ער זאל ווי אם שנעלסטען פון דאנען פליהען! דען דא איז זיין לעבען קיין איין אויגענבליק נישט זיכער!

בן הדור: ער ווייסט עס, אבער ער לאכט דערפון.

שלמון: פון וואנען ווייסטו עס? (ער שרעקט)

בן הדור: (קוקט זיך אום) שרעק דיך נישט אלטער! איך אליין בין עס דער פרינץ בן הדור.

שלמון: גאט! זאל דאס וואהר זיין? זעה איך עס וואכענד? ביסטו עס... מיין.., פרינץ, מיין קעניג! זעה דיין פאטער... דיין פאטערס פריינד קניעט פאר דיר (ער קניעט)

בן הדור: (העבט איהם אויף און ציהט זיין דאלך) אט דיעזער דאלך זאל צייט 24 שטונדען ראכע נעמען פאר מיין ערמארדעטען פאטער און פאר מיין בעליידיגטער מוטער!

שלמון: (אויפשטעהענד) דו ביסט אבער נאך צו יונג און צו שוואך דאצו.

בן הדור: איך בין יונג דאס איז וואהר, און אפשר אויך נישט אזא גרויסער העלד, אבער גענוג שטארק איז מיין ארעם ראכע צו נעמען פון אזא מערדער. און איך האף אז מיין פאטערס גייסט וועט מיר אויך בייזשטעהן... (עס הערט זיך טריט) יעמאנד געהט, איך דארף מיך דא נישט ווייזען. קום אלטער לאמיר אוועק פון דאנען! (ביידע אב טיעף אין גארטען) עלמות אונן רחמה קומען אן פון פאלאץ.

עלמות: רחמהלע! איך שווער דיר ביי מיין אונגליקליך לעבען, אז איך וועל קיינעם נישט עס דערצעהלען. זאג מיר קאנסטו דעם מערדער פון פרינץ בן הדור?

רחמה: איך קאן דיר נאר אזוי פיעל זאגען אז דער מערדער פון דעם פרינץ איז זעהר א נאהנטער פריינד פון דיר. און דאס איבעריגע דארפסטו אליין פערשטעהן.

עלמות: איך פערשטעה וועמען דו מיינסט... מיין פאטער, אך ווי עלענד און אונגליקליך איך בין (וויינט)

(חנון קומט צוריק פון שלאס און בעמערקט ווי זי וויינט).

חנון: וואס איז דאס? אלעס פרעהט זיך איבער מיין זיעג און דו מיין טאכטער וויינסט?

עלמות: פערצייהע, פאטער. דאס זענען מיטליידס טרערען איך האב געערט מיט דער געפאנגענער קעניגין. זי בעט דיך זאלסט איהר פערשוינען מיט דיין ליעבעס אנטראגע:

חנון: ניין! זי זאל מעהר נישט שפאטען פון מיר, זי מוז זיך דאצו ענטשליסען. זי מוז מיינע זיין.

עלמות: פאטער! האב מיטלייד! טהו עס מיר צו ליעב! אזוי לאנג ווי צפורה וויינט קאן איך מיך נישט פרעהען.

חנון: און אזוי רעד מיין טאכטער! ניין! נישט קיין טאכטער ביסטו מיינע! ניין!

עלמות: פאטער!

חנון: שווייג! ווען דיין לעבען איז דיר ליעב זאל איך אזאלכע טרערען מעהר נישט זעהן! ציטערען מוז יעצט אלעס פאר מיר! נישט קיין פאטער בין איך דיר! זעלבסטהערשער בין איך אין גאנץ אראביען. אלע מיינע פיינדע האב איך בעזיעגט! דער איינציגער פיינד פאר וועלכען איך האב געשראקען לעבט שוין אויך נישט! דער פרינץ בן הדור איז טויט!

עלמות: איך וויים, מען האט איהם ערמארדעט! און אפשר נאך מיין אייגענער...

חנון: עלמות! צופיעל קלאָגסטו נאָך דעם פּרינצען! זאָג! האָסטו נישט געהאַט מיט איהם עפּעס געהיימע בע־ציהונגען? זאָג! איך וויל עס וויסען!

עלמות: יאָ! אָבער דער פּרינץ בן הדור איז שוין טויט. ער דאַרף שוין פאַר דיר נישט מורא האָבען! און איך — וואָס קאָנסטו מיר טהון? וואָס קאָנסטו מיר מעהר אונגליקליך מאַכען ווי איך בין? — זיי וויסען אַז איך האָב געליעבט אַ פישער יונגע.

חנון: און ווער איז דער פישער יונג געוועזען?

עלמות: בן הדור פּרינץ פון אַראַביען.

חנון: (שלײַדערט זי אַוועק) שלאַנג! אַוועק פון מײַנע אויגען! דו האָסט נישט די ווערט מײַן טאָכטער צו זײַן!

רחמה: (בײַ זײַטע) ער איז נישט ווערט אַזאַ טאָכטער צו האָבען!

חנון: (צו עלמות) ווען דײַן לעבען איז דיר ליעב, זאָלסטו דער קעניגין צפורה קיין וואָרט דאַפון זאָגען בּיז זי וועט נישט מײַן זײַן.

עלמות: די קעניגין ווײסט שוין! איך האָב איהר צו געשוואָהרען, צו פערבלײַבען אויף עוויג איהר טרײַע טאָכטער, און אַז איך וועל זי מיט אַלע מײַנע קרעפטען שיצען פאַר יעדע אונגערעכטיגקייט... און אַז דו ווילסט קאָנסטו מיך טויטען!

חנון: יאָ, איך טויטע דיך (ער כאַפּט זי אָן) מיט מײַנע אייגענע הענד וועל איך דיך דערווערגען!

רחמה: הילפע! הילפע! (שלמון קומט אַרײַן צו לויפען כאַפּט אָן חנון און שלײַדערט איהם אַוועק),

שלמון: שטעה! אונמענש! הער גאָטעס שטימע! זי בעפעהלט: לא תרצח: דו זאָלסט נישט מאָרדען!

חנון: ווער האָט דיר דאָס רעכט געגעבען מיך צו וואָרנען?

שלמון: דער, וועלכער האָט געהרגט דעם ברודער־מערדער קין! איה הבל אחיך? וואו איז דײַן ברודער? דו מערדער!

איך הער זײַן שטימע! איך הער דאָס רוישען פון זײַן אונשולדיג בלוט! (בליקט איהם שטאַרק אָן)

חנון: מענש! ביזטו וואַהנזיניג! וואָס קוקסטו מיך אַזוי שוידערליך אָן! וואַבע! וואַבע! (עס קומען אָן צו לויפען מיליטער) פערטהײַדיגט די עהרע פון אײַער קעניג! (די מיליטעריסטען וואַרפען זיך אויף'ן אַלטען)

עלמות: (אויף די קניע) פאָטער האָב מיטלײַד מיט זײַן גרויעס האָר!

רחמה: פערצײַהע איהם קעניג! ער איז נישט מיט אַלעמען!

חנון: (שטויסט אַוועק עלמות) אַוועק געה פון מײַנע אויגען! ער איז אַ שפּיאָן! אַ פערוועטהער!

באַר

אונזער גרויסען קעניג האָט ער דאָ בעלײַדיגט
אָ דער שופט, אָ דער שופט!
ער האָט פערדינט דעם טויט יאָ!
מערדער איהם גערופען, מערדער איהם גערופען!
ציהט אַ יעדער זײַן שווערד
שלאָגט איהם יאָ! (4 מאָל)
טויט איהם שנעלער. אויף דער שטעלע!

שלמון: לא תרצח! דו זאָלסט נישט מאָרדען,
שרײַט אַ שטימע פון דער ערד.
לא תגנוב: זאָלסט נישט בעגנב'נען.
גנבע נישט וואָס דעם צווייטען געהערט.
לא תחמוד: זאָלסט נישט גליסטען
דײַן חבר'ס ווײַב. שטראָפען ווערט דיך גאָט דערפאַר
געטויטעט וועסטו ווערען.
דײַן שטימע וועט קײַנער נישט הערען
דו ביסט אַ מערדער! טיראַן וואָס דו ביסט!

חנון: פאָרט מיט איהם אין קערקער געשווינד!
אָ הערט נישט מײַן טאָכטער זי איז יאָ פאַלש
פאַלש זענען איהרע טרערען!

שלמון: איהר זאָלט איהם נישט העֶרען,
דען אַ מערדער גלויבט נישט קיין טרערען.
האָט מיטלייד מיט מיר אַצינד!
דען ער וויל אוי יעצט גאָר טויטען זיין אייגען, ליבעס קינד!
בֵּיידֶע
חנון: פאַלש יאָ זענען איהרע טרערען
איהר זאָלט זי קיינער נישט הערען
שלמון: אמת זענען איהרע טרערען
איהר זאָלט איהם קיינער נישט הערען
(בן הדור קומט אָן)
חנון: דאָ קומט דער וואהרער פרינץ!
ער זאָל ענטשיידען צווישען אונז.
עלמות: פאַטער! פאַטער! מיר איזט ניכט גוט!
בן הדור: מיט פרישען מוטה, ליס אויף דאָס בלוט.
זייט קיין קנעכט, פערטיידיגט אייער רעכט!
גאָט האָט בעשאַפען שפיז און שווערד:
דער מענש זאָל נישט זיין קיין שקלאַווע.
ווען זיין עהרע איז געשטערט,
זאָל ער נאָר קעמפפען פאַר זיין ווערט,
ער זאָל נישט דאַרפען זיין קיין קנעכט (2 מאל)
ביי יעדען זאָל נאָר פריעדען זיין
שלמון: נאָר פאָרווערטס ער שפריכט צו מיין הערץ.
עלמות | קלינגען זאָל ווער נאָר קלינגען קאָן
חנון | טראָמפּעטען שאַלט, דראָמעלט נאָר אויך פלעטען
שלמון | און זינגען ווער נאָר זינגען קאָן
| יאָ שאַלען זאָלט איהר מיט טראָמפּעטען
כאָר
קינדער פאָרווערטס, יאָ נאָר פאָרווערטס,
יאָ נאָר מוטיג קעמפפען פאַר אונזער לאַנד.
אַלע האַנד אום האַנד,
פאַר אונזער לאַנד, פאַר אונזער לאַנד!
ענדע 2 אקט

דריטער אַקט

(די זעלבע דעקאָראַציע פון צווייטען אַקט) ווען דער פאָרהאַנג געהט אויף הערט זיך טראָמעל-סיגנאַל, באַלד אויף דעם מאַרשירען אַריין עלמות פערקליידעט אַלס אַנפיהרער פון מיליטער, נאך איהר רחמה אַלס אַטיוטאַנד און נאך זיי מיליטערישטען מאַרשירען איינינע מאל אַרום דער ביהנע און געהען אָב אונטערן פאַלאַץ.)

כאָר

סאָלדאַטען זענען מיר,
פרעהליך גאָר אָהן א שיעור.
מאַרשירען איבעראַל,
ביים קאַנאָנען שאַל,
דאָס איז דאָך זעהר שען
די ערשטע מוז נאָר געהן
ביי דעם קאַנאָנען שאַל
מאַרשירען איבעראַל.

עלמות: (אונטער קאָליסען) אויף אויף צום קאַמפף
פאַלען מוז דער לעווע פאַר אונזער מאַכט (ערשיינט)

כאָר

גאַנצע טעג נאָר ערצילען
טאָג און נאַכט נאָר שיצען
זוען קאַנאָנען אונז בעגריסען
און די ביקסען שיסען
מענשען-בלוט רינט אין דער גאַס
סאָלדאַטען מאַכט קיין שפּאַס
צערשטערט, צערברעכט דעם פיינדעס מאַכט
מיט פיעל גלאַנץ און פראַכט.

עלמות: איינס, צוויי, דריי, פיער א פייער שום
פאַלען זאָל דער פיינד פאַר אונזער מאַכט.

עלמות אין כאר

מאַרשירט מיט קוראַזש
פעהלט קיין ציעל !
איינס צוויי, דריי,
מאַן ביי מאַן ביי'ם פלעטען שפּיעל.
ביים קאַנאָנען שאַל ציעלען איבעראַל! (מאַרשירען אָב).

צרויה: (קוממ אַרוים פון פּאַלאַץ קוקט זיך אום איבעראַל) וואָס פאַר אַ ליאַרעם ! מיין אונגליקליכע קעניגין איז נאָר וואָס איינגעשלאָפען. אַך די אונגליקליכע! זי קאָן קיין אויג נישט צו טהון. נישט זי עסט, נישט טרינקט, נישט שלאָפט, וואָס וועט נעבעך זיין פון איהר דער סוף! שוין איבער צעהן יאָהר אַז זי זיצט אַזוי דאָ געפאַנגען. טאַקע אין פּאַלעען, אָבער דאָך אַ געפענגעניס: אַז זי טהאָר אויף דער ליכטיגער שיין נישט אַרוים, און קיינער טהאָר צו איהר נישט אַריין קומען! שרעקליך מוז עס זיין צו זיצען געפאַנגען אין שענע סאַלאָנען! איך שטעל עס מיר פאָר, פונקט ווי מען זאָל אַניעדער שטעלען מיין לפידות'ן צווישען קרוגען וויין און טרינקען לאָ, אַפילו אַ טראָפּען נישט. אַ שענעם פּנים האָט עס, ווי אַ קאַץ נעבען אַ שיסעל סמעטענע מיט אַ צו געבינדענעם פּיסקעל. קוק, גלאָץ מיט די אויגען אָבער אַ לעק טהון גאָר לאָ!.. אָדער... (עס הערט זיך טראָמעל סיגנאַל) אַ פּנים עס איז אַצינד 12 ביי נאַכט און מען געהט בייטען די וואַך פאַרן שלאָס, ווי בעהאַלט מען זיך דאָ ערגעץ! (בעהאַלט זיך אויפ'ן בוים לינקס) דאָ וועט מען מיך נישט בעמערקען! (עס קומען צוריק אָן, מאַרשירענד די וואַך מיט עלמות און רחמה אַלע שטעלען זיך אַרום טויער, רחמה און עלמות טרעטען פאָר נעהנטער)

רחמה: אַזאַ יאָהר אויף מיר ואָס פאַר אַלייב-גאַרדע מיר האָבען, אָבער צו וואָס האָסטו זיי אין מיטען דער נאַכט צונויף גערופען?

עלמות: דער פּאָטער איז אין אַ גרויס געפאַהר, איך ציטערע מען זאָל איהם די נאַכט נאָך איבערפאַלען און ערמאָרדען.

רחמה: עס איז דאָך דאָ זיין וואַך?

עלמות: איך קאָן עס קיינעם נישט פערטרויען. אַליין מוז איך וואַכען פאַר זיין שלאָף צימער. (צו דער וואַך) קומט מיט מיר! (מאַרשירען ווי פריהער און געהען אָב. רחמה בלייבט)

רחמה: רחמה'לע דאַרף מען קיין פינגער אין מויל נישט אַריינלעגען, ווייל זי קאָן איהם נאָך אָב־בייסען. איך ווייס: זי געפינט זיך אַצינד צווישען צוויי פייערען. זאָל זי אויסזאָגען דעם פאָטער, פערראַהט זי דעם געליבטען. וועט זי נישט אויסזאָגען, פערראַט זי דעם פאָטער. מוז זי נעבעך שטעהן אין דער מיט, צווישען די צוויי פייערען און פון ביידע זייטען לעשען און טאָמער וועט עס נישט געהן וועט זי אַליין אויך פערברענט ווערען. און דאָס האָט זי אַלץ צו דאַנקען דער ליעבע.. אָ! איך דאַנק דיר, גאָטעניו! איך בין דאָך שוין נישט קיין יונג מיידעלע. שוין אַריבער 16 יאָהר, קיין עין־הרע, קיין בעז אויג, און בין נאָך נישט פערליעבט. און אַפילו מיין רחמיאליקעל. איז נאָר גלאַט אַזוי... דערווייל מוז מען זיך בעהאַלטען דאָ ערגעץ, און וויעדער זעהען וואָס דאָ וועט פאָרקומען. אַזוי ווי דאַמאַלס. איך בין טאַקע נאָך גאָר יונג, אָבער דאָך האָב איך ליעב אַלץ צו וויסען. עס איז אַ פערגניגען צו זעהען כאָטש וואָס יענער טהוט... (זי געהט צו צום בוים וואו צרויה איז בעהאַלטען. צרויה גיעט אַ קוויטש) אוי עפּעס אַ'נ'אַלטע קאַטשקע! לויפט צום צווייטען בוים און בעהאַלט זיך)

לפּידות: (קומט פון אונטערן שלאָס שכּור) אַריין געלאָזט דעם פישער־יונג צו דער קעניגין, און באַלד וועט זי מיט איהם אַרויס קומען אַהער... דאָרט האָט זי מורא אַ פּנים!... און גרעכט בנאמנות... אַ שענע קעניגין... און... אַ גראָבער פישער־יונג... אַ קשיה אויף אַ מעשה...

נאָר וואָס איז מיט'ן קעניג ? לאָזט איהר אויף דער ליכטעגער שײַן נישט אַרוים... קײנעם צו איהר נישט אַרײַן... ער איז אײַפערזיכטיג... און גרעכט, בנאמנות שלי ווי איך בין אַ יוד דאַצו... שען ווי גאָלד... נישט צו גלײַכען ווי מײַן צרה!.. (צרויה קוויטשעט פון אונטערן בוים) אָ עפּעס אַ קאַטשקע! אָ! אויף רחמה־לען... וואָלט איך אויך זײַן אײַפערזיכיג! אוי רחמהלע (רחמה קוקט אַפּיר פון בוים: אַ קוקו) אָ אַ קו־קו־ווקע דאָרט!.. אָבער וואָס מײַנט ער מיט דעם פישער יונג? אפשר זי צווינגען? האַ... ווילסט נישט אַ קעניג טאָ האָסטו אַ גראָבען פּישער יונג!... נו זײַ אַ וואָהלע קעגען אַזאַ יונג!... וואָס? וויַסט נישט! אַ טראַסק אין די צעהן... און קום חתונה האָבען... (ער גיעט אַ פּאָר מיט דער האַנד מיט אַזאַ קראַפט אַז ער דרעהט זיך איבער און העבט זיך קוים אויף) מען מוז זיך דאָ ערגעץ בעהאַלטען און זעהען וואָס אַ גראָבער יונג טהוט... אַלץ האָב איך ליעב צו וויסען און הערען און זעהען און שווײַגען...

ער זוכט צו בעהאַלטען זיך וואו איןביידע זייטען בומער הערט ער קוויטשען און קו־קו־ווען, ענדליך בעהאַלט ער זיך אונטערן טויבען שלאַג.

(עס קומט אָן צ־ורה מיט בן הדור פערשטעלט).

צפּורה: זאָג מיר, יונגער העלד, ווער ביסטו?

בן הדור: אַ פרײַנד פון דײַן זוהן.

צפּורה: זײַ מיר הערצליך ווילקאָמען. וואו האָסטו איהם געזעהן צום לעצטען מאָל?

בן הדור: ער האָט זײַן נשמה אויסגעהויכט אויף מײַנע הענד. איך בעזיץ זײַן נשמה...

צפּורה: דו האָסט זײַן לעצטען זיפץ געהערט! און איך זײַן טרײַע מוטער האָב דאַצו נישט זוכה געוועהן! אָ זאָג מיר וואָס זענען געוועהן זײַנע לעצטע ווערטער?

בן הדור: זײַנע לעצטע װערטער זענען געװעזען: אײל צו מײַן מוטער, זאָג איהר: שױן לאַנג גענוג פֿליסען איהרע טרערען אין געפֿענגעניס. איהר שטאַרבענדער זוהן לאָזט זי דאַרום בעטען זי זאָל הײַראַטהען מיט דעם קעניג חנון אום עס זאָל צוריק קעהרען רוהע און פֿרידען אין מײַן אָרעמען פֿאַטער לאַנד!

צפורה: װאָס! איך זאָל דעם צװײ־פֿאַכיגען מערדער הײַראַטהען? דעם מערדער פֿון מײַן מאַן און מײַן זוהן?! און דו זאָגסט: אַז דאָס איז געװעהן זײַנע לעצטע װערטער? אָ דו עלענדער! אױך דו ביסט אײנער פֿון חנון'ס איבער־געקױפֿטע!.. מערדער! געה! איך פֿעראַכטע דיך מיט איהם צוזאַמען! (זי װיל אָבגעהן).

בן הדור: (פֿערשטעלט איהר דעם װעג) ערהאָבענע קעניגין! (ער װײנט)

צפורה: װאָס? דער קראָקאָדיל װײנט? מענשען! בין איך דען אַזוי טיעף געזונקען אַז מײַנע שקלאַװען זאָלען פֿון מיר שפּאָטען!

בן הדור: איך שװער דיר בײַ אַלעם אַז איך שפּאָט ניט!

צפורה (בעדענקענד) נײן? זאָג זשע מיר װער ביסטו?

בן הדור: איך בין דײַן זוהן... דײַן זוהנס פֿרײַנד! איך װעל דיר יעצט די װאַרהײט זאָגען: דײַן זוהן בן־הדור לעבט, אַזוי װאַהר װי איך לעב.

צפורה: ער לעבט? מײַן זוהן לעבט? און װאַרום האָסטו ערשט געזאָגט אַז ער איז טױט?

בן הדור: (צו זיך) גאָט! גיעב מיר קראַפֿט איך זאָל מיך ניט פֿעררעטהען! (צו איהר) בן הדור לעבט! ער װאָלט יעצט פֿאַר דיר געשטאַנען װען ער זאָל ניט מורא האָבען אַז דײַן מוטער־הערץ זאָל ניט פֿאַר פֿרײדע לײַדען דאַבײַ! גלױב מיר קעניגין! דײַן זוהן שטעהט פֿיעל נעהנטער צו דיר, װי דו גלױבסט.

צפורה: איז עס וואהר? אייל דיך יונגער-העלד! פליה! זאָג איהם ער זאָל זיך זאָפאָרט ענטפערנען. ווייל דער טיראַן איז דורשטיג נאָך זיין בלוט!

בן הדור: ער ווייסט עס, קעניגין! אָבער ער לאַכט פון איהם.

צפורה: יונגער מאַן! דו אינטערעסירסט מיך! זאָג מיר ווער ביסטו?

בן הדור: אַ פישער פון חבור. איך פערעהרע דיך קעניגין, ווי אַ'נ'אייגענע מוטער!

צפורה: איך בעשווער דיר נאָך אַמאָל. זאָג מיר: לעבט מיין זוהן?

בן הדור: איך שווער דיר ביי דעם אל חי וקים, אַז אין אַ קורצע צייט וועסטו איהם האַלטען אין דיינע אָרעמעס! לעבּ-וואָהל גרויסע קעניגין איך עמפפעהלע מיך.

צפורה: ווארט נאָך איין אויגענבליק! ווען איך זעה דיך, דאַכט זיך מיר אַז מיין זוהן שטעהט פאַר מיר! מיין הערץ איז ערפרעהט. דו האָסט מיר פרישען מוטה געגעבען. מיט געדולד וועל איך מיינע ליידען ערטראָגען! איך דאַנק דיר יונגער עדלער מאַן. זאָג מיר, איך בעט דיך, וואָס האָט מיין לעבעדיגער זוהן בעפאהלען?

בן הדור: הערע קעניגין זיינע ווערטער. גראַדע ווי ער זאָל פאַר דיר דאָ שטעהן: מוטער! (וויינט) — זאָגט ער צו מיר וויינענד — גאָטס וועג איז דונקעל אָבער גערעכט. ווען גאָט האָט בעשלאָסען דעם אונטערגאַנג פון דער יודישער מלוכה אין אַראַביען, זאָלען מיר אונטער געהען ווי די זון אין פולען גלאַנץ! אַזוי האָט ער געזאָגט און זיך שטאַרק צו וויינט.

צפורה: דערפאַר אָבער זאָל איהם דער גרויסער גאָט בענשען.

בן הדור: ווען דו, קעניגין, ווילסט דיין זוהן בענשען, שיק איהם די ברכה דורך מיר און איך וועל זי איהם איבער-

געבען ווארט אום ווארט. (קניעט) איך בין בערייט קעניגין דיין זעגען צו עמפפאנגען.

צפורה: גאט! מיינע ליידען זענען געהיילט! הער צו דאס געבעט פון א מוטער: גרויסער גאט פון ישראל! וואך איבער מיין קינד, שיטץ זיין יוגענד, זיי זיין אנפיהרער אין די גרעסטע געפאהרען. רייך איהם דיין האנד ווען ער פאלט! און פיהר איהם צוריק אויף דעם טראן פון זיין פאטער! אמן!

בן הדור: אמן! (זי העבט איהם אויף) אויף מיין גאנץ לעבען וועל איך קיין איינציג ווארט פערגעסען.

צפורה: היינט וועל איך פון צייט 17 יאהר אהער די ערשטע נאכט קענען רוהיג שלאפען! גאט! זאל עס דיר בעלוינען! קום יונגער העלד! (ביידע אב).

(רחמה צרויה און לפידות זינגען פון זייערע בעהעלטעניסע).

לפידות:

קרא קרא! זאל מען מיינען איך בין א ווראנע.

צרויה:

איך שווער דאס איז דער טרינקער, מיין מתנה...
קווא, קווא, זאל מען מיינען אז איך בין א זשאבע.

לפידות:

איך וואלט געשוואהרען: עס איז מיין אלטע שקראבע...

רחמה:

קו, קו! זאל מען מיינען אז איך בין א קוקאווקע.

לפידות:

דער קוקוק, זעהט איהר, ער געפעהלט מיר דוקא.
קראַ קראַ, קדאַ קראַ ווער איז דאָרטען דאָ?

צרויה:

קוואַ־קוואַ, קוואַ־קוואַ, קיינער איז נישטאָ!

רחמה:

קוּ קוּ, קוּ קוּ.

לפידות:

קראַ קראַ, קראַ קראַ.

צרויה:

וואָס קראַקעסט דו אַלטער שכור?
וואָס איז דאָ געשעהן מיט דער קוקאַווקע זיס ווי צוקער?
איך וואָלט געוואָלט זי זעהען.

לפידות:

וואָס קוואַקעסט דו אַלטע שוויילע
ס'ווייסט מיין הערץ, איך שווער
די קוקאַווקע איז אַ וואהלע
קומט זשע נאָר אַהער!

(אַלע געהען אַ פיר)

רחמה נאכהער אלע דריי

נישט זיין אַ מענש נאָר זיין אַ קוקו
איז שוין באַלד כדאי
איך וואָלט געפלויגען ווי אַ פויגעל
גאָר פראַנק און פריי.

צרויה און לפידות:

עֶר { גִישט זייַן אַ מענש כאָטש אַ ווראָנגע
איז כדאי
געגעבען וואָלט איך אויף מייַן שכור
אַ שפּייַ

זי: { נישט זייַן אַ מענש כאָטש אַ זשאַבע
איז כדאי
וואָלט איך געווען פון מייַן צרה
פרייַ.

אלע: קו, קו!
קראַ, קראַ!
קוואַ, קוואַ!
דער פויגעל מיט זייַן פליגעלע
דער שיכור מיט זייַן קריגעלע
דער וואָלקען, מיט זיין רויך
פליהען אַלע אין דערהויך.
אַ יעדער וויל נאָר וואַנדערן
פון איין אָרט צום אַנדערן... (טאַנצען)

(עס קומט אָן חנון נאָך איהם עלמות מיטען כאָר פון לינקס טיעף פון גאָרטען. דאָס מיליטער בלייבט שטעהן אַרום טויער).

עלמות: פּאָטער! אַ גרויס געפאַהר שוועבט איבער דיר! היטע דיך נאָך דיעזע נאַכט! און איך האָב מיך אַליין פערקליידעט, אום דיך צו היטען...

חנון: נאַריש קינד! חנון לאַכט פון יעדע געפאַהר. גלויבסטו אַז איך בעזיץ אַ ווייַבערישע נשמה אַזוי ווי דו?

לפידות: מען רעד געשמאַק, אַז בן הדור לעבט.

עלמות: פּאָטער! מיר שטעלט זיך שלעכטעס פאָר!

חנון: איך זאָל שרעקען? איך, חנון, פאַר אַ נידעריגען שקלאַווע? אָ ניין! (ער לאָזט זיך געהן אין שלאָס)

עלמות: איך מוז מיר אַנדערש ראַטהען. (רופט) וואַכע! אַהער!

(זיי קומען נעהנטער און שטעלען זיך אוים אויף דער בינע אונטער עלמות און רחמה). איהר וועט מיר העלפען, מיינע פריינד, דאָס געפאַהר צו פערהיטען פון ביידע זייטען.

רחמה: מיר וועלען קעמפפען ווי די העלדען! (עס קומען אַן צפורה, און בן הדור פון שלאָס קעגען איבער חנון, חנון בלייבט שטעהן).

חנון: קום נעהנטער, שקלאַיוע! זאָג] ביסטו דער זעלבער פאַר וועלכען דו האָסט דיך אויסגעגעבען? דו שווייגסט?.. שופט! ציטערע ווען דו האָסט מיך בעטראָגען! (וויל איהם שטעכען)

עלמות: (שטעלט זיך אין דער מיט) האָב מיטלייד! געדענק דיין שבועה!

רחמה: (שטויסט אַוועק בן הדור'ן און שטעלט זיך נעבען עלמות) מיר וועלען איהם אָבהיטען.

חנון: (צו צפורה) און דו שטאָלצע קעניגין! האָסטו דיר די זאַך גוט איבערלעגט. עס איז די העכסטע צייט, דיין פערניכטונג זאָל בעזיגען דיין נאַרישען שטאָלץ, און זאָלסט שוין צו הערען די זיסע שטימע פון דער ליעבע!

צפורה: אומזיסט איז דיין בעמיהען. מיין ענטשלוס ווייסטו שוין!

חנון: ווילסטו דיך מיט געוואַלט אונגליקליך מאַכען?

צפורה: אים געגענטהייל! איך וויל עס נישט! און דאַדורך וויל איך פון דיר נישט וויסען...

חנון: רייץ נישט אויף מיין גרים־צאָרען, שטאָלצע צפורה!

צפורה: (שטאָלץ) קעניגין! הייס איך פאַר דיר!

חנון: (בעטענד) קעניגין! צפורה! נאָך האָסטו צייט צו רייכען מיר דיין האַנד.

צפורה: וועמען? דעם מערדער פון מיין מאַן? נימאַלס!

חנון: איז דאָס דיין פעסטער ענטשלוס?

צפורה: יאָ. און דו עוויגער גאָט! שיטץ מיך פאַר דעם טיראַן!

חנון: (ערגעגט) צעהל דיך מיט דיינע ווערטער!

צפורה: איך צעהל זיי. און דו חנון הער! מיין פלוך זאָל דיך

עֶווִיג פערפאָלגען! דיַין וועג זאָל שטענדיג מיט בלוט פערגאָסען זיין! טויט און פערדערבען זאָל זיַין דיַין האָבציַיטס־פעסט! ביַי דיַינעם לעבען זאָלסטו זעהען דאָס גהינם! פערשאָלטען זאָלסטו זיַין פון גאָט און פון מענשען — הימעל און ערד זאָלען דיך אויף אימער און עווִיג פערפאָלגען, און די נאַטור זאָל דיר בעציַיכנען ווי קַיִן׳ען מיט׳ן נאָמען: מערדער! טיראַן!

חנון: (בעזי) שווייַג דו וואַהנזיניגע! וואַבע! טהוט אַייער פליכט! שלעפּט זי מיט געוואַלט אין דעם האָבציַיטס זאַל! (די וואַכע צַמען איהר).

צפורה: האָט מיטלייד, מיט אַ שוצלאָזע פרוי! נאָט נעם דו דיך אָן פאַר מיר! בן הדור! מיַין זוהן! ווען דו זאָלסט זעהען, וואָס דער טיראַן מאַכט פון דיַין מוטער!

חנון: (בעפעהלט) פיהרט זי אַוועק!

בן הדור: (שטאָלץ) האַלט אַין דיַין צאָרען!

חנון: פאַנגט איהם אויך!

בן הדור: מיך! שטאַרב דו מערדער! (ער וויל איהם שטעכען מיט זיַין דאָלך, עלמות פאַלט אַריַין אין דער מיט).

חנון: מערדער! אַ טויזענד־פאַכען טויט זאָלסטו שטאַרבען! ביז דו וועסט בעקענען דאָס געהיַימניס!

בן הדור: עלענדער טיראַן! איך פעראַכטע דיך און דיַינע דראָהונגען! איך וויל מיך פאַר דיר מעהר נישט פער־שטעהלען! (ער רייסט אַרונטער זיַין בערדעל) זעהסטו ווער איך בין? איך בין בן הדור דער פרינץ פון אַראַביען!

צפורה: (פאַלט אויף בן הדור׳ן) מיַין זוהן!

אומאַרמען זיך. חנון בלייבט שטעהן ערשראָקען, רחמה כאַפּט אַרום עלמות און נאָך אַ פּויזע ווייזט אָן חנון דער וואַך און זיי רינגלען אַרום צפורהן און בן הדורן.)

פאָרהאַנג.

פירטער אַקט

(עס שטעלט פאָר אַ טראָן זאַל בעוואַכט אַרום מיט מיליטער. פון דער ווייט ליִנקס אַ גרויס פאָלק פערשטעלט ווי בעטלער. כאָר זינגט: אין דער מיט זינגען טראָגט מען אויפן שלמון'ען אויף דעם קעניגליכען טריאומף־וואָגען אַרום מיט פענער — חנון און די מיליטעריסטען לאַכען).

כאָר.

מיר זענען בעטלער
און בעטלען ניט...
מיר זענען שלעפּער
און שלעפּען זיך ניט...
אויך בלינדע זענען מיר
אָהן אַ שיעור,
און פיהרען מוז אונז תמיד
איינער פריהר (מען טראָגט אַריין שלמון אַלס בעטלער)

שלמון.

איך בין דער בעטלער־קעניג
און בעטעל גאָר אָהן אַ שיעור...
וויפיעל מען גיעבט מיר איז אַלץ ווענינ,
ווייל איך בין אַ קאַליקע אויף אַלע פיער...

כאָר.

מיר מאַרשירען און שפּאַצירען אַרום די וועלט
און שפּאַצירען און קאַסירען אין דאָס קצבה געלד.

וואו עס איז אַ שמחה ווײַסען מיר באַלד,
אָבער בעטלען שטיל אָהן אַ געוואַלד . . . -

חנון: בראַוואָ מײַנע געסט! הײַנט זאָלט איהר בײַ מיר בעקומען אַזוי פיעל צו פרעסען און צו טרינקען, אַז איהר זאָלט קענען דערנאָך אַ גאַנץ יאָהר אײַערע מײַלער פערשליסען.

שלמון: קאָן דער אַלטער בעטלער אויך וויסען וואָס פאַר אַ יום־טוב הײַנט איז?

חנון: באַלד וועט די פראַגע פערענטפערט ווערען . . . ווי אַלט ביסטו?

שלמון: אַלס בעטלער בין איך אַלט 17 יאָהר.

חנון: בראַוואָ! ביסטו נאָך גאָר אַ יונגער־מאַן: 17 יאָהר אין 18־טען. גוט. בן שמונה־עשרה לחופה! און הײַנט זאָלסטו הייראַטען. מיט אַ שענע יונגע דאַמע.

שלמון: דו לאַכסט פון בעטלער־קעניג?

חנון: (איראָניש) אָ נײן! איך לאַך נישט. באַלד וועסטו דיך איבערצײַגען. וואַכע! ברענגט אַרײַן די קעניגין צפורה. איך וויל זי פאָרשטעלען איהר קינפטיגען קעניג.

(איינעניגע פון דער וואַך אָב).

שלמון: מיט וואָס האָט זיך די אָרעמע קעניגין אַזוי פערזינדיגט?

חנון: זי האָט מיך נישט געוואָלט הייראַטהען, זאָל זי דיך הייראַטהען!

(מען פיהרט אַרײַן צפורה'ן)

צפורה: עלענדער שופט! נאָך וואַגסטו צו שפּאָטען פון דײַן קעניגין!

חנון: צו שפּאָט און געלעכטער האָסט דו דיך אַלײן געמאַכט. אָט פאַר דעם בעטלער שענק איך דיך אַוועק. הערונטער מיט דײַן קעניגליכע קרוין?

(ער וויל זי די קרוין אַרונטער נעמען).

צפורה: האַלט! מערדער! צו דעם האָסטו קײן רעכט נישט! דיזע קרוין, האָב איך בירושה פון מײַן גאָטזעליגען מאַן!!!

חנון: און איך וועל זי דיר הערונטער רייסען!

(העבט אן ארונטער רייסען שלמון כאפט איהם אן)

שלמון: און איך וועל פון דיר דיין קאפ הערונטער רייסען!

חנון: ווער וואגט דאס?!

(אין דעם מאמענט דעמאסקירען זיך אלע בעטלער)

שלמון: (שטאלץ) איך, שלמון דער קעניג פון חבור!

(עס ווערד אנ׳אויפרודער חנון זיך אברוקענד ציטערט)

צפורה: (פאלט אויף שלמון) מיין שלמון! מיין מאן!

חנון: (זיך שטארקענד) נאך זענט איהר אין מיין מאכט! דיין זוהן איז ביי מיר געפאנגען, און מיט זיינעם לעבען וועט איהר עס בעצאהלען. (ער וויל אב געהן, בן הדור און עלמות קומען איהם אקעגען)

בן הדור: אליעגענד! דו וועסט עס מיט דיין לעבען בעצאהלען.

שלמון: רופט אלע מיט מיר: האך לעבע דער נייער קעניג בן הדור.

רחמה: און די נייע קעניגין עלמות!

(עלמות נעארעמט מיט בן הדור און שלמון מיט צפורה. געהען אויפ׳ן טראן. חנון רוקט זיך אן דער זייט אויף דעם קומען אנצולויפען לפידות און צרויה)

לפידות: זעהסטו צרויה! האב איך דיר געזאגט: דער בעטלער איז קיין בעטלער נישט און דער פישער איז קיין פישער נישט. זעהסטו מיט מיינע פערשכורטע אויגען זעה איך בעסער ווי א ניכטערנער.

צרויה: אודאי! וואס ביי א ניכטערען אויף דער לונג איז ביי אשכורען אויף דער צונג.

עלמות: (צו צפורה און שלמון) קעניגין מוטער! קעניג פאטער! שענקט מיין פאטער דאס לעבען!

שלמון: איך שענק איהם! גאט זאל איהם נאר מוחל זיין.

חנון: איך אליין בעט פערצייהונג פון די קעניגע און פון

גאַנצען פאָלק. און שרייַ האָך לעבע דער נייַער קעניג און די נייַע קעניגין!

אלע: האָך! האָך! דעם קעניג בן הדור און דער קעניגין עלמות!

כאר.

מיט פרישען מוטה
ליס אויף דאָס בלוט!
זייט קיינע קנעכט;
פערטיידיגט אייער רעכט!

(און אזוי ווייטער ווי די ענדע פון צווייטען אקט)

ענדע

קאטאלאג פון נייע טעאטער ביכער

אייביגע ליעד.	ארנשטיין	12
אוריאל אַקאָסטא.	פון לערנער	25
אחשורוש.	פון גאָלדפאַדען	20
אידישער פריץ.	פון שיינעוויץ	20
אַלגעמיינער סטרייק.	פון ה. שטיפט	15
אַמעריקאַנער אַרבייטער.	פון יעקב סער	10
אסתר'קע.	פון עפּעלבערג	25
אשה רעה.		25
באָבע מיט'ן איניקעל.	פון גאָלדפאַדען	20
בית דוד.		25
בן הדור.	הורוויץ	25
בלימעלע.		25
בר כוכבא.	פון גאָלדפאַדען	25
געברידער לוריע	פון י. גאָרדאָן	
גאָט מענש און טייפעל.	פון י. גאָרדאָן	50
דאָקטאר אַלמאַסאַדאַ.	פון גאָלדפאַדען	20
דאָראַ.	פון שיפּענשטיין	25
דבורה'לע מיוחסת.	י, גאָרדאָן	20
דוד און דער וויסטע.	פון עפּעלבערג	20
דוד'ס פידעלע.		25
דער קאַמפף.	פון ה. שטיפט	15
הדסה די חלוצה.		25
הערצעלע מיוחס.		25
ווילדע פרינצעסען.	פון י. גאָרדאָן	30
וועבער.		30
זשידאָווקא.	פון לערנער	25
חאשע די יתומה.		30
הינקע און פינקע.		20
יהודית ואַלפאָרנוס.	פון לערנער	20
יודען.	פון טשיריקאָוו	35

כישוף מאַכערין (צויבערין).	פון גאָל[illegible]
כל נדרי.	
לא תחמוד.	פון גאָ[illegible]
מירעלע אפרת.	פון י. [illegible]
מישקע און מאָשקא	
(אָדער די אייראָפּייער אין א[illegible]	
מליץ יושר (רבי יאָגעלמאַן).	
מעדעא.	פון גא[illegible]
משוגעים הויז.	פון ד. [illegible]
משיח'ס צייטען.	פון [illegible]
נאָב'ן שטריק.	ג. [illegible]
עקדת יצחק.	
עתליהו.	
פאלשער משיח.	(דוד צ[illegible]
פאַמיליע צבי.	פון ד. [illegible]
צוזייט און צו שפּרייט.	פון שלום ש[illegible]
צווייטער המן.	
קאַבצענזאָהן און הונגערמאַן.	גאָלד[illegible]
קוני לעמל.	
קאָקעטקע דאַמע.	שײַקעוי[illegible]
רעפּעטיציע קאָמעדיע אין צוויי אַקטע[illegible]	
	פון א. [illegible]
שולמית	פון גאָלד[illegible]
עוועסטער.	פון י. [illegible]
שלום בית.	
שלמה גאָרגל.	
שמענדריק.	פון גאָלד[illegible]
שפּאַנישע אינקוויזיציע.	
שפּרינצע די מעקלערין.	

צו בעקומען אין בוכהאַנדלונג:

יעקב ביי לבן		10
די וועבער, דראמע,	היפטמאן	15
דער הונגער, דראמע,	יושקעוויטש	25
חנוכה היסטאָרישע דראַמע	לערנער	25
מאַמאָ דער געלד-גאָט	לאטיינער	25
קעניג הורדוס	דר. לאנדא	30
יודישער קעניג ליער	י. גארדין	20
די לעצטע חשמונאים		20
בן הדור		25

חפני ופנחס	
משה חייט	
שרה שיינדיל	לא[illegible]
זשאן און מאדלענא	
דער שדכן אפערעטא,	עפּע[illegible]
סאפאה.	
דוד'ל משורר	
דער נייער דור	

צו בעקומען אין בוכהאַנדלונג:

Я. Лидскiй, Варшава,. Налевки 36.

